

У дружнай і працавітай сям'і Чаранко са Слуска пануюць павага і любоў. «Мама з татам робяць усё, каб мы ні ў чым не мелі патрэбы. — Кажуць старэйшыя дзеці. — А мы імкнёмся дапамагчы ім».

Каб даследаваць тое, наколькі населенства нашай краіны мае доступ да фінансавых паслуг і, што немаляважна, карыстаецца гэтымі паслугамі, было праведзена апытанне 2,5 тыс. чалавек.

Васкавіцкія бабулі — сапраўдныя «зоркі» Слаўгарадчыны! Пакуль буранаўскія бабулі скарэаюць вялікую сцэну, іх беларускія калегі з раённым аўтаклубам падмаюць настрой землякам.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

БЕЛАРУСЬ І КІТАЙ МАЮЦЬ НАМЕР ПАШЫРАЦЬ СУПРАЦОЎНІЦТВА Ў ГАНДЛЁВА-ЭКАНАМІЧНАЙ, ПАЛІТЫЧНАЙ І ГУМАНІТАРНАЙ СФЕРАХ

Беларусь і Кітай выйшлі на беспрэцэдэнтны ўзровень узаема-нага даверу і падтрымкі ў двухбаковых адносінах. Аб гэтым 21 мая заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з намеснікам старшыні Пастаяннага камітэта Усе-кітайскага сходу народных прадстаўнікоў Лу Юнсянам.

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, за 20 гадоў з моманту ўста-наўлення дыпламатычных адносін паміж Беларуссю і Кітаем супра-цоўніцтва дзвюх краін перайшло на якасна новы этап. Па выніках 2011 года аб'ём двухбаковага гандлю перасягнуў мяжу \$3 млрд.

«Мы ганарымся, што Вялікі Кітай ужо шмат гадоў з'яўляецца стратэгічным партнёрам і верным саюзнікам Беларусі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка, асабліва падкрэсліўшы, што ён шчыра рады вітаць на беларускай зямлі прадстаўнічую парламенцкую дэлегацыю Кітая.

Прэзідэнт звярнуў увагу, што за апошнія гады дыялог Белару-сі і Кітая на ўсіх узроўнях набыў стабільны і ўстойлівы характар. Важным складальнікам такога дыялогу з'яўляецца цеснае між-парламенцкае ўзаемадзеянне. «Прыемна, што з кожнай новай сустрэчай наша супрацоўніцтва ва ўсіх сферах развіваецца ўсё больш дынамічна і вынікова», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Паводле яго слоў, Беларусь высока ацэньвае дамоўленасці, дасягнутыя ў час візітаў намесніка старшыні КНР Сі Цзіньпіна і старшыні Усекітайскага сходу народных прадстаўнікоў У Банга.

«Без перабольшвання магу канстатаваць, што мы выйшлі на беспрэцэдэнтны ўзровень узаемага даверу і падтрымкі ў двух-баковых адносінах», — сказаў Аляксандр Лукашэнка, адзначыўшы, што ў гэтым ёсць вялікая асабістая заслуга старшыні КНР Ху Цзіньтаа.

СТАР 2

БЕЛАРУСКІ НАРОД ЗАСЛУЖЫЎ ПРАВА «ЛЮДЗМІ ЗВАЦА» І ЖЫЦЬ НА СВАЁЙ ЗЯМЛІ

Аб гэтым 21 мая на цырымоніі ўручэння дзяржаўных уза-нагарод заслужаным людзям краіны заявіў Прэзідэнт Бе-ларусі Аляксандр Лукашэнка.

«Ганаровыя званні, ордэны і медалі вы атрымліваеце за вы-датныя заслугі перад Радзімай і народам. Гэта стымул для яшчэ большых поспехаў у будучым. — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Пе-ракананы, для любога з нас галоўная мэта — дабрабыт і росквіт роднай краіны, шчасце блізкіх і ўпэўненасць у заўтрашнім дні. Бо ўсе мы працуем дзеля гэтага».

Аляксандр Лукашэнка ўручыў Дар'і Домрачавай ордэн Айчыны III ступені.

Як адзначыў Прэзідэнт, дзяржава актыўна развіваецца, на но-выя ўзроўні выходзіць эканоміка, сацыяльная, тэхналагічная і вы-творчая сферы. «І разам мы здолны дасягнуць любых вышын, пе-раадолець любыя цяжкасці», — упэўнены Аляксандр Лукашэнка.

Дзяржаўныя ўзнагароды былі ўручаны супрацоўнікам ААТ «Мінскі аўтамабільны завод» вытворчага аб'яднання «Белаўта-МАЗ». «Гэта адно з буйнейшых у СНД машынабудавальных прад-прыемстваў. Прадукцыя яго вядома далёка за межамі Беларусі, і попыту на яе расце, асвойваюцца ўсё новыя рынкі. Лічыў гавораць самі за сябе. Аб'ём знешняга гандлю «БелаўтаМАЗа» за 2011 год вырас амаль на 200 працэнтаў», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Паводле яго слоў, складальнікі гэтага поспеху — разумная арганізацыя працы, дабайнае стаўленне да рэсурсаў, укаранен-не рацыяналізатарскіх прапановаў. «Грамадскае прызнанне, якое вы па праву заслужылі, павінна стаць арыенцірам для нашых вытворцаў. Ім варта раўняцца менавіта на вас», — падкрэсліў Прэзідэнт.

СТАР 2

У СТАЛІЦЫ ЗНОЎ «ЗАБУКЕЦІЛА»

Маладая мінская маці была сярод шчаслівых наведнікоў ІV Рэспубліканскага фестывалю-кірмашу рамястваў «Вясновы букет» у сталіцы.

Штогадовым фестыва-лем-кірмашом рамястваў «Вясновы букет» Рэспуб-ліканскі саюз народных майстроў распачаў чар-говы сезон шырокамаш-табных творчых імпрэз, накіраваных на папуляр-зацыю, захаванне і раз-віццё самабытнай маста-ка-дэкаратыўнай творчас-ці. У сталічным Лошыцкім парку сабралася амаль паўтысячы сапраўдных захавальнікаў і носьбітаў народнай культуры з роз-ных куткоў Беларусі. Усе яны з'яўляюцца чле-намі гэтага вялікага твор-чага аб'яднання, а сваім удзелам у традыцыйным, ужо чацвёртым фестыв-валі стварылі сапраўдны казачны букет. Гледзчы на яго, пераконваешся, наколькі беларусы і та-ленавітыя, і творчыя, і працавітыя. Многія з на-родных майстроў лічаць за гонар быць запрошанымі на «Вясновы букет» і называюць яго галоўнай «тусоўкай» народных майстроў краіны.

СТАР 8

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір ЦЯРЭНЦЕЎ, намеснік старшыні Віцебскага аблвыканкама: «У пачатку чэрвеня на Віцеб-шчыне стартуе новы літарат-урны праект — вядомыя людзі рэзюна будучы дэкламаваць творы беларускіх аўтараў з тэлеэк-рана. Мэта — папулярызаваць беларускіх пісьмемнікаў, прывіць культуру чытання. Прыклад за-служаных людзей вельмі важны для такой папулярызацыі».

Table with weather forecasts for various regions and exchange rates for USD, EUR, RUB, and UAH.

Ведай нашых! Беларускія студэнты-праграмісты ўвайшлі ў сусветную эліту

На мінулым тыдні ў Варшаве прайшоў фінал чэмпіянату свету па праграмаван-ні сярод студэнтаў, які праводзіцца пад эгідай ACM і лічыцца самым прэстыжым спаборніцтвам сярод маладых праграмі-стаў свету. Упершыню ўдзел у фінальнай частцы спаборніцтва ўзялі студэнткі каманды адрозна беларускіх ВНУ — Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі і Бе-ларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Аднак калі студэнты БДУ традыцыйна трап-ляюць у фінальную частку спаборніцтва, то для каманды студэнтаў БДУІР «бывае хрышчэнне». У фіна-ле аказалася першым. Тым не менш яны з гонарам яго прай-шлі: каманда БДУІР у складзе студэнтаў факультэта камп'ю-тарных сістэм і сетак Аляксея Ропана, Ігара Брукава і Даніла Беражнова заваявала ў фінале бронзавыя медалі. А каманда БДУ ў складзе студэнтаў фа-культэта прыкладнай матэма-тыкі і інфарматыкі Дамітрыя Багданава, Юрыя Пісарчыка і Сяргея Собаля — сярэбра-ныя.

— Нават проста трапіць у фінал лічыцца вельмі вялікай удачай, — расказаў падчас сустрэчы міністра адукацыі Сяргея Маскевіча з перамож-

СТАР 2

ПРЫПЯЧЭ ДА 30, А З ЧАЦВЯРГА ЗНОЎ ПАХАЛАДАЕ

Сёння ўдзень тэрыторыя Белару-сі трапіць у зону павышанага ат-масфернага ціску і цёплых павет-раных мас, паведамляе рэдакцыя спецыяльнага Рэспубліканскага гід-раметэацэнтру Мінпрырода Вольга Фядотава.

Таму захавецца малавооблачнае, пераважна без ападкаў надвор'е, калі ў сярэдзіне дня паветра прагрэецца да 23—29 градусаў. Аднак ужо ў сярэдзі-ну краіны завітае атмасферны фронт з боку Балтыйскага мора. Уначы па поў-начы, а ўдзень ужо паўсюдна пройдуць кароткачасовыя дажджы і навальніцы, а ўдзень у чывер увогуле без ападкаў. Чакаец-ца халодны паўночна-ўсходні вецер, які ўдзень узмацніцца парывамі да 15—18 м/с. Стане значна свежэй. Тэмпература паветра ўначы будзе вагацца ад плюс 5 па поўначы да 17 ціпла па поўдні краі-ны; ўдзень — 13—20, толькі ў Брэсцкай вобласці — да 22 ціпла. Ападкаў не чакаецца і ў пятніцу, але стане яшчэ халодней. Тэмпература ўначы толькі 3—10 ціпла, ўдзень — не больш за 15—22 градусаў.

Пачынаючы з чацвярга ўладарыць надвор'ем будзе скандынаўскі анты-цыклон. Уначы па поўдні яшчэ каротка-часовыя дажджы і навальніцы, а ўдзень у чывер увогуле без ападкаў. Чакаец-ца халодны паўночна-ўсходні вецер, які ўдзень узмацніцца парывамі да 15—18 м/с. Стане значна свежэй. Тэмпература паветра ўначы будзе вагацца ад плюс 5 па поўначы да 17 ціпла па поўдні краі-ны; ўдзень — 13—20, толькі ў Брэсцкай вобласці — да 22 ціпла. Ападкаў не чакаецца і ў пятніцу, але стане яшчэ халодней. Тэмпература ўначы толькі 3—10 ціпла, ўдзень — не больш за 15—22 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ОБЪЯВЛЕНИЕ ОБ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГАХ

Table with details of an online auction, including lot number, location, and contact information.

ХРОНИКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

НАТА ПРЫСТУПІЛА ДА РАЗГОРТВАННЯ СІСТЭМЫ ПРА Ў ЕЎРОПЕ

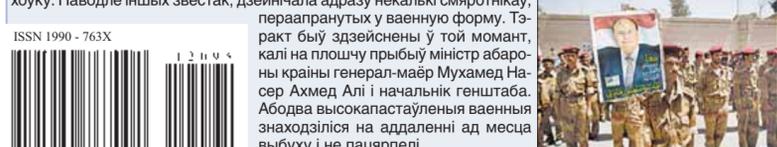
Краіны — члены НАТА дамовіліся аб запуску першай фазы сістэмы супрацьракетнай абароны (СРА) ў Еўропе, паведамляюць інфармагенцтвы са спасылкай на прадстаўнікоў альянсу. Аднаваднае пагадненне было дасягнута ў рамках саміту НАТА, які адкрыўся 20 мая ў Чыкага. Запуск першай фазы ПРА азначае, што амерыканскія ваенныя караблі, абсталяваныя радарам і супрацьракетамі, які базуюцца ў Турцыі, будзе перададзены пад кантроль камандавання базы НАТА ў Германіі. Усяго сістэму ПРА плануецца разгор-таваць у чатыры этапы. Завершыцца гэты працэс у 2018 годзе. Элементы сістэмы будуць разгорнутыя на тэрыторыі некалькіх краін, у прыватнасці Польшчы, Румыніі, Чэхіі, Турцыі, Нідэрландаў і Іспаніі.

РАСІЙСКАЯ ЧЫГУНКА ПАЧЫНАЕ ПРАДАВАЦЬ КВІТКІ У КРЭДЫТ

ААТ «Федэральная пасажырская кампанія» («дачка» РЧ па перавозках пасажыраў) з 21 мая пачынае продаж чыгуначных білетаў у крэдыт, паведамляюць інфармагенцтвы. Цяпер пасажыр можа аформіць білет на любы напрамак у крэдыт з 55-дзённым перыядам беспрэцэдэнтнага пагазнення. Пры гэтым кошт праязных дакументаў можа склацца ад 1 тыс. да 25 тыс. расійскіх рублёў. Для набыцця білета у крэдыт пасажыру трэба звярнуцца ў спецыялізаваную білетную касу і прад'явіць толькі пашпарт. Кампанія абяцае, што крэдыт будзе зацверджаны банкам на працягу 2 хвілін. Уся працэдура — ад прад'яўлення пашпарта да афармлення квітка — зойме да 20 хвілін.

СМЯРОТНІК ПАДАРВАЎ РЭПЕТЫЦЫЮ ВАЕННАГА ПАРАДА Ў ЕМЕНЕ: ЗАГІНУЛІ 96 ВАЙСКОЎЦАЎ

96 вайскоўцаў загінулі, яшчэ каля 300 пацярпелі ў выніку тэркта ракетаў ваеннага парада ў панядзелак у сталіцы Емена Санае, перадае тэлеканал Аль-Арабія. Тэрарыст быў апрануты ў ваенную форму і змог бесперашкодна прайсці да месца правядзення рэпетыцыі парада з нагоды 22-й гадавіны аб'яднання Емена. Таксама мяркуецца, што вайскаўца тэркта быў салдатам, які, знаходзячыся сярод таварышаў па службе, прывёў у дзённую замацаваную на целе выбу-хоўку. Паводле іншых звестак, дзейнічала адрозна некалькі смяротнікаў, пераапанутых у ваенную форму. Тэр-кт быў здзейснены ў той момант, калі на плошчу прыйшлі мірныя абароны краіны генерал-маёр Мухамед На-сер Ахмед Алі і начальнік генштаба Абодва высокапастаўленыя ваенныя знаходзіліся на аддаленні ад месца выбуху і не пацярпелі.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

АБВЕШЧАНЫ СКЛАД НОВАГА ўРАДА РАСІІ

У панядзелак на нара-дзе з удзелам прэзідэнта РФ Уладзіміра Пуціна і прэм'ера Дамітрыя Мядзведзева быў вызначаны склад і структура новага, 12-га па ліку, ўрада Расіі. Мядзведзеў паведаміў, што новы ўрад складаецца на тры чвэрці з новых людзей. «Я прыкідваў, тры чвэрці — гэта новыя людзі, якія з'явіліся зусім нядаўна або ўпершыню ўвай-шлі ва ўрад», — адказаў прэм'ер на «пра تاکольнае» пытанне прэзідэнта аб тым, колькі будзе новых асоб.

Пасада першага віцэ-прэм'ера засталася за Ігарам Шу-валавым. Новымі віцэ-прэм'ерамі сталі былі памочнік Дамітрыя Мядзведзева Ар-кадзь Дварковіч і Вольга Га-ладзэц. Свае пасады намесні-каў захавалі Дамітрый Козак, Уладзіслаў Суркоў, Дамітрый Рагозін, Аляксандр Хлапонін. Міністрам фінансаў застаўся Антон Сілуану, кіраўніком МЗС — Сяргей Лауроў, мі-ністрам абароны — Анатоль Сердзюкоў.

ШТО ТАКОЕ САПРАЎДНАЕ ШЧАСЦЕ І ЦІ ПЕРАЖЫВАЛІ ВЫ ТАКІЯ МОМАНТЫ?

Ніна МІХНОВА, галоўны рэдактар дырэкцыі тэлерадыёкампаніі «Магілёў»:

— Сёння ў мяне ярка адзін з сапраўдны шчаслівых дзён! Майму старэйшаму сыну Аляксею споўнілася 12 гадоў. Паводле сямейнай традыцыі, хлопчыка раніцай мы пабудзілі ўрачыста, прынеслі торт са свечкамі. Кожны год паградуем гэтую цырымонію, потым пераглядаем здымкі разам і перажываем шчаслівыя імгненні. Так жа і з малодшым сынам Цімурам, якому днямі споўніцца 8 гадоў. Мае сыны, як і многія сваякі, нарадзіліся ў маі, у прыгожую веснавую пару. Цяпер каля майго дома буіна цвітуць цюльпаны, і яны дадаюць радасныя фарбы ў маё адчуванне шчасця.

Так што для мяне нараджэнне дзяцей — гэта і ёсць сапраўднае шчасце. Да майго шчасця непасрэднае дачы-ненне мае ўся мая вядома сям'я. Калі ў ёй буд, то ўсё ў жыцці ідзе добра.

Галіна МАРЧАНКА, намеснік дырэктара Магілёўскага філіяла «Белпошты»:

— Я б не сказала, што сапраўднае шчасце — гэта момант. Гэта стан душы, на мой погляд. Гэта не ўспышка і не яркія эмоцыі, але стан радаснага спакою. Калі ў жыцці ўсё складаецца належным чынам, калі не хочацца нічога мяняць і пражываць яго нанова. Вось гэта і ёсць самае сапраўднае, трывае шчасце.

А момант — для мяне гэта хутчэй за задавальненне, а не пра шчасце. У мяне быў выпадак на заранку майго працоўнага жыцця, калі я некалькі месяцаў білася над адным праграмным забеспячэннем. Калі ўрэшце атрыма-лася, то ўсе калегі назіралі за маімі пераможнымі танцамі! І ў асабістым жыцці такое было. Я толькі сустракалася з маім будучым мужам, мы жылі ў розных гарадах, і мабільных тэлефонаў не было. А тут пачула, што ў Магілёве, дзе ён вучыцца, пацярпеў студэнт той самай навучальнай установы. Я вельмі хвалявалася, ці ўсё з ім у парадку. І калі мой каханы на наступны дзень прыехаў жыць і здаровы, гэта таксама быў цудоўны момант майго жыцця. Але ўсё ж сапраўднае шчасце для мяне не мае яркіх фарбаў, яно хутчэй проста светлае, напоўненае цёплым і дабрыняй.

Анатоль СІНКАВЕЦ, начальнік упраўлення культуры Магілёўскага аблвыканкама:

— Самае сапраўднае шчасце для чалавека — гэта любіць сваё жыццё. А сваё жыццё чалавек любіць тады, калі ёсць сваякі, якія чакаюць нас дома і клапацяцца пра нас. Акрамя сям'і, важна мець і надзейных сяброў, з якімі звязваюць дзесяцігоддзі зносіны і якія дапамогуць ва ўсім. У мяне такія ёсць: начальнік упраўлення культуры Гагаўзі ў Мадове Дамітрый Камбур і дырэктар Дома культуры імя Шаўчэнкі ў Трускаўцы Міхаіл Кісялінчык. Пазнаёміліся выпадкова, а ўжо сябраем сем'ямі шмат гадоў.

Маё шчасце — гэта такая праца. Вось апошні момант шчасця — гэта адкрыццё ў Магілёве філіяла Вялікага тэатра оперы і балета. Нават калі напярэдадні на прэс-канферэнцыях прамаявілі гэтую навіну, то самому не да канца верылася. Але на першым прадстаўленні, якое адбылося пры поўнай падтрымцы ўдзячнай магілёўскай публікі, я адчуваў такі вялікі гонар! Вось гэта быў момант сапраўднага шчасця!

Падрыхтавала Ілона ІВАНОВА.

БЕЛАРУСЬ І КІТАЙ МАЮЦЬ НАМЕР ПАШЫРАЦЬ СУПРАЦОЎНІЦТВА...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 Беларусь вельмі ўдзячна кітайскаму боку за садзейнічанне на міжнароднай арэне па ўсім напрамках, якія закранаюць інтарсы рэспублікі. «Мы ўдзячны за тое, што ў любую мінуту Кітай гатовы падставіць нам сваё сяброўскае плячо падтрымкі», — адзначыў Прэзідэнт.

Ён падкрэсліў, што ў сваю чаргу Беларусь нязменна падтрымлівае Кітай у асабліва адчувальных сферах. «У нашых краін агульныя стратэгічныя задачы, прадыхатванне падобным бачаннем галоўных сусветных праблем і шляхоў іх вырашэння. Мы вельмі высока цэнім трывалыя сувязі з вашай краінай, якая адыгрывае важную ролю ў забеспячэнні стабільнасці і бяспекі ў свеце. І з задавальненнем адзначаем рост міжнароднага аўтарытэту і уплыву Кітая», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што апошнім часам Беларусь і Кітай рэалізуюць шматлікія інвестыцыйныя праекты. «Падпісаны буіныя кантракты ў энергетыцы, будаўніцтве, у сферы транспарту, сувязі, прамысловасці. І мы зацікаўлены ў далейшым нароччванні палітычнага, гандлёвага і інвестыцыйнага супрацоўніцтва, а таксама эфектыўным узаемадзеянні ў навуковай, ваенна-тэхнічнай і гуманітарнай сферах», — адзначыў Прэзідэнт.

На думку Аляксандра Лукашэнка, асноўныя намаганні дзвюх краін у далейшым неабходна сканцэнтравана на высокатэхналагічных, навукаёмкіх праектах, якія будуць садзейнічаць мадэрнізацыі эканомікі і стварэнню высокатэхналагічных вытворчасцяў. У сувязі з гэтым Прэзідэнт Беларусі асабліва пазіўна ацаніў падпісанне Пагаднення аб стварэнні беларуска-кітайскай камісіі па супрацоўніцтве ў галіне высокіх тэхналогій. «Прыярытэтнымі галінамі для нас павінны стаць сувязь, камічныя тэхналогіі, біяфармацэўтыка, новыя матэрыялы, энергетыка, машына- і прыборабудаванне. Абязначаныя напрамкі — гэта інвестыцыі ў будучае і залог незалежнасці і працітанна нашых краін», — упэўнены Аляксандр Лукашэнка.

«Я з вамі абсалютна згодны. Міжнародная абстаноўка цяпер складаная, шмат у чым няпэўная. Тым не менш, мы павінны ўмацоўваць нашу супрацоўніцтва і дружбу», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Вы павінны ведаць: мы не адступім ні на ёту ад тых напрамкаў, тых крокаў, ад якіх мы дамаволіся. Мы будзем цвёрда іці курсам нашых дамоўленасцяў».

«У палітычнай сферы ў нас няма ніякіх рознагалосцяў». І ў гэтым напрамку мы будзем дзейнічаць, кансультавацца з вамі і выступаць з адзіным пазіцыям», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы падзякаваў кітайскаму боку за актыўнае эканамічнае супрацоўніцтва: «Ваша падтрымка, асабліва Kredytnaya zadsejnychnany ў працесе падрыхтоўкі да чэмпіянату свету. Яно і відэа, бо ў яго руках канцэнтраваны ўсе рычагі гаспадарча-распадарчай улады. Тым не менш усе мы — гарадскі Савет, яго пастаянныя і часовае камісіі, дэпутаты — у меру сваіх магчымасцяў імкнемся быць карыснымі дзяржаве ў яе клопатах.

Дэпутаты як народныя выбранныкі аб'ектыўна знаходзяцца на крок бліжэй да людзей і заўсёды маюць магчымасць хутчэй і дакладней данесці праблемы да прадстаўніцкоў выканачай улады, а дзе трэба, і падставіць плячэ Мінгарвыканкаму. Гэта, лічу, нармальнае дзелавыя адносіны, бо мы робім адну справу.

Удзел нашых дэпутатаў у падрыхтоўцы да чэмпіянату свету — гэта ў першую чаргу распрацоўка і кантроль па ходам выканання тых гарадскіх праграм, якія напрумаму і ўсюсна тычыцца чэмпіянату. Напрыклад, будаўніцтва спартыўных збудаванняў, развіццё гасцінічнай гаспадары, рэканструкцыя і будаўніцтва дарог, узвядзенне шматпавярховых паркінгаў, стаянак для аўтамабіляў і г. д.

«Вы робіце вялікую справу, і мы абавязкова выйграем у гэтай складанай барацьбе за існаванне нашай краіны як незалежнай суверэнай дзяржавы. Дзяржава, якая будзе перш за ўсё служыць нашаму беларускаму народу, паколькі ён заслужыў права «людзьмі звацца» і жыць на сваім кавалку зямлі», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«У МА 2014 ГОДА МІНСК БУДЗЕ НЕ ПАЗНАЦЬ»

Аб ходзе падрыхтоўкі да правядзення чэмпіянату свету па хакеі ў Беларусі наш карэспандэнт гутарыць са старшынёй Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў Міхаілам САВАНОВІЧАМ.

— Міхаіл Фёдаравіч, зразумела, што да чэмпіянату свету па хакеі рыхтуюцца ўся краіна, усе яе рэгіёны, але ў першую чаргу — сталіца, месяц яго правядзення. Якой гарадскі Савет дэпутатаў бачыць сваю ролю ў гэтай складанай і адказнай рабоце?

— Вы справедліва адзначылі, што галоўная крышка ў гэтай сумеснай важнай дзейнасці належыць Мінску, яго гарадскому выканачаму камітату. Усе без выключэння службы Мінгарвыканкама і раённых адміністрацый задзейнічаны ў працесе падрыхтоўкі да чэмпіянату свету. Яно і відэа, бо ў яго руках канцэнтраваны ўсе рычагі гаспадарча-распадарчай улады. Тым не менш усе мы — гарадскі Савет, яго пастаянныя і часовае камісіі, дэпутаты — у меру сваіх магчымасцяў імкнемся быць карыснымі дзяржаве ў яе клопатах.

Дэпутаты як народныя выбранныкі аб'ектыўна знаходзяцца на крок бліжэй да людзей і заўсёды маюць магчымасць хутчэй і дакладней данесці праблемы да прадстаўніцкоў выканачай улады, а дзе трэба, і падставіць плячэ Мінгарвыканкаму. Гэта, лічу, нармальнае дзелавыя адносіны, бо мы робім адну справу.

Удзел нашых дэпутатаў у падрыхтоўцы да чэмпіянату свету — гэта ў першую чаргу распрацоўка і кантроль па ходам выканання тых гарадскіх праграм, якія напрумаму і ўсюсна тычыцца чэмпіянату. Напрыклад, будаўніцтва спартыўных збудаванняў, развіццё гасцінічнай гаспадары, рэканструкцыя і будаўніцтва дарог, узвядзенне шматпавярховых паркінгаў, стаянак для аўтамабіляў і г. д.

— Усё ж ў дзейнасці сталічнага Савета, відаць, свая спе-

цыфіка, тым больш у такой новай для яго справе як правядзенне сусветных спаборніцтваў па адной з самых папулярных гульняў на планеце, якое будзе асвятляць тысячы газет, тэле-радыё кампаній. Дык у чым гэта спецыфіка?

— Хачу адразу падкрэсліць, што работа дэпутата Мінскага гаравета не вельмі адзінаваецца ад работы дэпутатаў абласных цэнтраў, іншых вялікіх і невялікіх гарадоў Беларусі. У пераважнай большасці ў людзей пытанні да дэпутатаў мясцовых Саветаў практычна аднолькавыя, жыццёвыя. Гэта дабраўпарадкаванне дваровых тэрыторый, скаргі на адсутнасць месцаў для паркоўкі аўтамабіляў, якіх становіцца ўсё больш. Выбаршчыкі часта нам падказваюць, дзе наспей рамонт жылля, дзіцячых садкоў і школ, дарог, аўтобусных прыпынкаў, рыаць, як развіваць і палепшаць работу гарадскога транспарту і многае іншае. Але для нас, мінскіх дэпутатаў, ёсць адна важная умова работы ці, як вы казалі, спецыфіка — усе заплыты выбаршчыкаў мы павінны вырашаць на высокім, і скажуць вы, сталічным узроўні. Гэтага патрабуе высокі статус нашага горада. Сёння ён абавязвае нас грунтоўна рыхтавацца да чэмпіянату. Напрыклад, дэпутаты на адной з сесій унеслі істотныя змены ў інвестыцыйную праграму развіцця Мінска менавіта з улікам таго, што адносна хутка ён будзе прымаць чэмпіят.

Не буду падрабязна каментыраваць іншыя дакументы, якія напрумаму і ўсюсна тычыцца правядзення хакейнага першын-

ства, толькі адзначу, што дзякуючы іх рэалізацыі да 2014 года Мінск моцна зменіцца ў лепшы бок, я б сказаў, непазнавальна: стане яшчэ больш прыгожым, утульным, камфортным. На гэта накіраваныя праграмы па развіцці будаўнічага комплексу, дзяржаўнай падтрымкі малага бізнэсу, развіцця камунальнага пасажырскага транспарту на 2011-2014 г.г. На забеспячэнне бяспекі замежных гасцей Мінска і жыхароў сталіцы накіраваная праграма па процідзеянні незаконнаму ужыванню наркатычных сродкаў і іх незаконным абарачэнням. Увогуле сёння наша сумесная работа з Мінгарвыканкамам скіравана на дастойную сустрэчу сусветнага форуму па хакеі.

— Хацелася б хутчэй убачыць станаўчыя перамены, але як справіцца з аб'ектыўнымі праблемамі вялікіх гарадоў, скажам, з такой вельмі непрыемнай з'явай, як дарожныя заторы ў час пік? Яны могуць змярзчыць ход правядзення чэмпіянату.

— На жаль, заторы ўзнікаюць у Мінску ўжо не толькі ў час пік. Спраўды, гэта будзе ні куды не варта, калі аматары хакея будуць вымушаныя з-за марнавання часу ў заторах спазніцца на спаборніцтвы ў «Мінск-Арэну» і «Чыжоўка-Арэну» ці ў гасцініцы пасля матча. Мінімум сапаваны настрой гасцямі нашай сталіцы будзе гарантаваны. А хочацца, каб яны павезлі дамоў прыемныя ўражанні аб нашай сталіцы, у цэлым аб краіне, яе жыхарах. Таму зараз і ўзводзяцца ў Мінску дарожныя развязкі, вядуцца іншыя работы па ўдасканаленні транспартнай інфраструктуры. У прыватнасці, да канца бягучага года праспект Дзяржынскага прыемна ўраіць мінчан і сваім новым выглядам, і сучасным функцыянальным зместам. Думаю, што гэтыя і іншыя меры істотна палепшаюць на аўтамабільны рух у сталіцы ў час правядзення чэмпіянату.

— Увадзіў, што напрыканцы вясны 2014 года нашу краіну запланалі натоўпы хакейных заўзятараў і турыстаў. Як сустрэнуць гасцей мінчане, дзе

Як паведамлялася, кангрэс Міжнароднай федэрацыі хакея (ИИHF) на пасяджэнні ў Хельсінкі 18 мая зацвердзіў Мінск месцам правядзення чэмпіянату свету ў элітным дывізіёне ў 2014 годзе. Чэмпіятат пройдзе з 9 па 25 мая

пасяляць, ці лёгка будзе знайсці недарагі прыватны? У нас усё больш пішуць і паведамляюць аб узвядзенні шыкоўных з дарагімі нумарамі п'яцёркавых-чатырохоркавых гатэльных класа люкс, якія мяркуюцца адкрыць у пачатку 2014 года.

— Мы разам з Мінгарвыканкам загадаў вывучылі гэта пытанне. Думаю, што праблем з рассяленнем іншаземцаў не павіна ўзнікнуць. Напярэдадні адкрыцця чэмпіянату ў дастаткова колькасці будзе месцаў і ў п'яцёркавых-чатырохоркавых гатэльях, і ў больш сціплых гасцініцах узроўню трох зорак, у тым ліку і новых. Адна з іх узводзіцца непдалёку ад «Чыжоўка-Арэны». Усяго мяркуюцца да 2014 года адкрыць 14 новых гасцініц. Адначасова вядзецца рэканструкцыя і рамонт старых выдомых гатэльях, у прыватнасці, «Беларусі» і «Спуніка».

Мы мяркуюем па максімуму задзейнічаць патэнцыял нашых сталічных ВНУ, дакладней, іх камфартабельныя інтэрнаты. У прыватнасці, Белдзяржуніверсітэта, яго студэнцкі гарадок. Акрамя гэтага, пад Мінскам шмат пансіянатаў, летніх лагераў, прафілакторыяў, бас адпачывання ч у сучаснай інфраструктурнай, зручным пад'ездамі. Зараз гэта нерухомае рамантаваныя, дзе трэба, вядзецца рэканструкцыя, карцей, прыводзіцца ў парадак.

У выпадку неабходнасці іх магчымасці будуць выкарыстаны.

— Гульня гульняў, а абед своечасова, без чэргаў, пажадана смачны і недарагі. Ад гэтага таксама будзе залежаць настрой тысяч аматараў хакею. Чым будучы заставацца гасцей, дзе яны змогуць хутка і па прымальных цэнах падсілкавацца?

— У прынятай гасраветам Канцэпцыі развіцця эфектыўнай і функцыянальнай сістэмы грамадскага харчавання ў Мінску, якая разлічана да 2015 года, якрэз і ўлічаны ўсе гэтыя харчовыя нюансы і пытанні. Мы, група дэпутатаў, нядуна пазнаёмлімся з работай аднаго з прадпрыемстваў мінскай сет-

кі хуткага харчавання «Хутка — Смачна», што ў раёне вуліц Сурганова і Коласа. Там сапраўды смачна гатуюць беларускія стравы з беларускіх прадуктаў і па прымальным цэнах. Развіццё гэтай сеткі хуткага харчавання, думаю, стане важным унёскам у ход падрыхтоўкі да чэмпіянату.

— Што, акрамя спартыўных баталій і арэн, змогуць убачыць замежныя хакейныя бальшышкі і турысты, ці дастаткова будзе сувеніраў?

— Адкажу ланкіна: рэалізацыя праграмы развіцця турызму ў Мінску на 2011-2015 г.г. у многім задаволіць самыя разнастайныя патрабаванні і густы нашых гасцей у тым выпадку, калі яны захочуць пазнаёміцца са славаутасцамі Мінска, не праблема будзе наведваць Нясвіж, Мірскі замак, іншыя славныя мясціны беларускай зямлі. Дарэчы, плануем многія назвы мінскіх вуліц, шыльды на дамах, надпісы на аб'явах прадубіраваць на англійскай мове. У найбольш шматлюдных месцах адкрыюцца інфармацыйныя кіёскі, дзе іншаземца зможна атрымаць неабходную інфармацыю. Гэта, безумоўна, аблегчыць знаходжанне іншаземцаў у нашай сталіцы, зробіць яго зручным і адносна бесклапотным.

— Як правіла, кожны хакейны аматар прывозіць з чэмпіянату адзін, а хутчэй некалькі сувеніраў родным, сявакам, сябрам, калегам...

— Выбраць сувеніры на любы густ з беларускай экзотыкай будзе прастай і, спадзяюся, прыемнай справай для нашых гасцей. З гэтай нагоды мы ўжо распрацоўваем прыкладную схему гандлю сувеніраў прадукцыяй на спартыўных арэнах, у месцах пражывання і адпачывання турыстаў. Хочацца, каб чэмпіятат свету ў нашай сталіцы запомніўся гасцям не толькі як спартыўнае свята вышэйшага узроўню, але і прыемнае спатканне з малазнаёмай, але прыгожай, гасцініцай і сучаснай краінай з яе прыгожымі і вятлівымі гаспадарамі.

Гутарыў Леанід ЛАХМАНЕНКА.

БЕЛАРУСКІ НАРОД ЗАСЛУЖЫў ПРАВА «ЛЮДЗЬМІ ЗВАЦА» І ЖЫЦЬ НА СВАЁЙ ЗЯМЛІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 Сярод ўзнагароджаных таксама прадстаўнікі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі. «Плённае ўдасканаленне асноўнага асновы нашай дзяржавы, вы актыўна садзейнічаеце вырашэнню шырокага кола грамадскіх праблем. Гэта пытанні працоўнай дысцыпліны, занятасці, ўдасканаленне сістэмы аховы здароўя, ахова маірыстэву і дзяцінства, падтрымка таленавітай моладзі. Не застаюцца па-за сферай вашай увагі адукацыя, навука, актывізацыя інтэграцыйных працэсаў і развіццё міжнароднага супрацоўніцтва», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Дзяржаўныя ўзнагароды ўдастоены і лепшыя прадстаўнікі судзейскага корпуса Беларусі. Аляксандр Лукашэнка таксама ўручыў дзярж-ўзнагароды вялікай групе ваеннаслужачых: «Вы забяспечваеце высокую гатоўнасць да абароны нашай Радзімы, адстойваеце яе бяспеку і тэрытарыяльную цэласнасць».

На цырымоні ўшаноўвалі спартсменаў і трэнераў. Аляксандр Лукашэнка асабліва адзначыў, што спецыяльная прэмія Прэзідэнта Беларусі «Беларускі спартыўны Алімп» 2012 года прысуджана выдатнай

спартсменцы і папулярнаму фізічнай культуры Дар'і Домрачавай. Яна таксама ўзнагароджана ордэнам Айчыны трэцяй ступені. «Сваім яркім перамогамі на сусветных чэмпіянатах Дар'я Домрачава праславіла Беларусь на ўвесь свет».

Паводле яго слоў, Беларусь багатая на таленты ў розных сферах дзейнасці. Сведчаннем таго з'яўляецца той факт, што ў ліку ўзнагароджаных вядомыя дзеячы культуры, педагогі, уважлівыя і чутлыя работнікі сферы абслугоўвання насельніцтва.

«Для нашай Беларусі кожны з вас робіць вельмі шмат. Вы сваім прыкладам даказалі, што працавітасць, творчасць і настойлівасць абавязкова прывядуць да поспеху», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

«Вы робіце вялікую справу, і мы абавязкова пераможам. Мы абавязкова выйграем у гэтай складанай барацьбе за існаванне нашай краіны як незалежнай суверэнай дзяржавы. Дзяржава, якая будзе перш за ўсё служыць нашаму беларускаму народу, паколькі ён заслужыў права «людзьмі звацца» і жыць на сваім кавалку зямлі», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

...Увайшлі ў сусветную эліту

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Між іншым, і ў фінале беларускія студэнты ў вочнай барацьбе здолелі перамагчы прадстаўнікоў сусветна прызнаных праграмісцкіх школ з Санкт-Пецярбургскага, Саратаўскага, Масачусэтскага, Стэндфардскага, Прынстанскага, Пекінскага ўніверсітэтаў і многіх іншых ВНУ. Па колькасці заваяваных медалёў мы саступаем толькі Расіі і Кітаю, але ж гэта супердзяржавы. Мы саступаем імя па колькасці насельніцтва, і па колькасці ВНУ, але не саступаем у самым галоўным — у інтэлектуальных спаборніцтвах.

Міністр адукацыі Сяргей Масквеві паішкавіўся ў хлопцаў, які доўга ты шлі да гэтай перамогі, і высветлілася, што першыя, самыя важныя, крокі былі зроблены імі яшчэ ў школьныя гады. Напрыклад, Аляксей Ропан быў бронзавым прызерам міжнароднай алімпіяды школьнікаў па інфарматыцы. Усе юнакі ўдзельнічалі ў школьных гады ў рэспубліканскіх алімпіядах. І ўсе прызналіся, што для таго, каб захапіць школьнікаў інфарматыкай і праграмаваннем, патрабуюцца педагогі-энтузіясты. Такія, напрыклад, кі Міхаіл Самёнавіч Далінскі. Менавіта дзякуючы гэтым педагогам сталі ўсур'ёз разважаць пра «гомельскі інтэлектуальны феномен».

А вось адсутнасць прафілізацыі на старэйшай ступені школы трыумфатары міжнароднай студэнцкай алімпіяды лічаць, хутэй, недахопам. Маўляў, нашоства нават тую ж інфарматыку выкладаць аднолькава і дзяцючыкам-гуманітарыям, і юнакам са сільнапаўна да матэматычна-тэхнічных навук?

Дарчы, дзяўчаты лічацца сярод аматараў спартыўнага праграмавання амаль што экзотыкай. Напрыклад, сярод 360 удзельнікаў сё-

летняга фіналу было прадстаўлена ўсяго дзве дзяўчыны. Але Беларусь і тут вылучылася: у 2004 годзе капітанам каманды БДУ была Вікторыя Лебедзева. І менавіта ў той год студэнты БДУ заваявалі ў фінале ўзнагароду самай высокай вартасці.

— Я хачу дадаць, што шлях да перамогі — вельмі доўгі і напружаны, — расказаў кіраўнік каманды БДУ/ІР Аляксей Ляшчэў. — На працягу года нашы студэнты трэніруюцца ад 5 да 20-30 гадзін на тыдзень. Плюс удзельнічаюць у шматлікіх інтэрнэт-спаборніцтвах.

Каманда БДУ расказала, што на чэмпіятат было дазволена браць талісманы. І, як пажартавалі юнакі, зроблены медаль і дапамагала заваяваць цацка-спонж «Барада», якая падказала правільнае рашэнне апошняй задачы, калі яны ніяк не маглі знайсці дапушчальную памылку. Аказваецца, што ўдзельнікам чэмпіянату свету сталі таксама і дудчак з Расіі, і тыгр з Кітая, і іншыя талісманы, якія тым ці іншым чынам дапамаглі камандам на строіцца на рабочы лад.

Ужо вядома, што ў наступным годзе чацвёрта з шасці хлопцаў зноў будуць штурмаваць чэмпіятат свету па праграмаванні. Але двое выхадзяць з гэтай захапляльнай барацьбы, паколькі больш чым два разы ўдзельнічаць у фінале не дазваляецца.

— Вы зроблілі вельмі важны крок да павышэння іміджу сваіх універсітэтаў і ўвогуле усёй нашай краіны, — падвёў вынікі сустрэчы Сяргей Масквевіч. — Галоўнае, вы даказалі, што беларуская адукацыя — абсалютна канкурэнтаздольная, і што ў сусветных кампаніі ёсць усе падставы, каб інвеставаць сродкі ў наш Парк высокіх тэхналогій.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Беларусь і Кітай падзяляцца сакрэтамі

Учора, 21 мая, у Мінску, падчас сустрэчы ў Савец Рэспублікі кіраўнікоў беларускага і кітайскага парламентаў адбылося падпісанне Пагаднення аб стварэнні міжрадавай беларуска-кітайскай камісіі па супрацоўніцтве ў галіне высокіх тэхналогій.

— Сёння выхад на супрацоўніцтва ў галіне высокіх тэхналогій азначае, што краіны пераходзяць да новага узроўню адносін, — зауважыў у вітальным слове да парламенцкай дэлегацыі КНР Старшыня Савета Рэспублікі Анатоль Рубінаў. — Адна справа — інвестыцыі ў будаўніцтва дарог або прадпрыемстваў, а іншая — дзяліцца сакрэтамі ў галіне найноўшых тэхналогій. Не ўсіма краінам могуць сабе гэта дазволіць, не ўсе могуць дзяржава адна адной.

Пагадненне аб стварэнні міжрадавай камісіі па супрацоўніцтве ў галіне высокіх тэхналогій сведчыць пра самы высокі ўзровень даверу паміж Беларуссю і Кітаем, падкрэсліў Анатоль Рубінаў. Парламенцкую дэлегацыю

раўнікі адпаведных міністэрстваў і ведамстваў абедзвюх краін.

Пасяджэнні камісіі, згодна з Пагадненнем, будуць адбывацца раз на два гады, адпаведна рабочыя органы будуць стварацца ў Дзяржаўным камітэце па навуцы і тэхналогіях у Беларусі і ў Міністэрстве навуцы і тэхнікі КНР. Папярэдняй кірункам, які будзе весціся супрацоўніцтва: мікраэлектроніка, лазерныя і плазменныя тэхналогіі, медыцына, машынабудаванне, тонкая хімія, ІТ-сфера, тэлекамунікацыі, аграпрамысловыя тэхналогіі.

Ігар Войтаў зауважыў таксама, што па апошняй два гады аб'ём паслуг у галіне навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва з Кітаем і выкананых беларускім бокам работ па заказах кітайскіх карпарацый вырас удвая. «Мы бачым вялікі рынак Кітая, вялікія магчымасці для экспарту», — сказаў ён. — Гэта вельмі перспектыўная сфера».

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ПАЛІВА СТАНДАРТУ ЕЎРА-5 — ПА 7,6 ТЫСЯЧЫ ЗА ЛІТР

На аўтазаправачных станцыях фірмовай сеткі аб'яднана «Беларуснафта» з п'яндзелка можна набыць дызельнае паліва самага высокага стандарту якасці — Еўра-5.

Раней гэты від паліва, што вырабляўся Мазырскім нафтаперапрацоўчым заводам і «Нафтанам», ішоў толькі на экспарт, аднак з павелічэннем, у прыватнасці, тэхналагічных магчымасцяў прадпрыемства было прынята рашэнне аб яго рэалізацыі і на ўнутраным рынку, паведамліў ў

прэс-службе Беларускага дзяржаўнага канцэрна па нафце і хіміі.

Нагадаем, дызельнае стандарту Еўра-5 каштуе 7,6 тысячы рублёў за адзін літр (з улікам ПДВ). Аўтабензін А-76, Нармаль-80 — 6 050 рублёў за літр (АІ-92 — 6,3 тысячы, АІ-95 — 6,8 тысячы рублёў за літр (столькі ж каштуе і аўтабензін АІ-95-Еўра). Дызельнае на вышэйназваных АЗС прадаецца па 6 950 рублёў, дызельнае «Артыка» — 7 850 рублёў за адзін літр.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Открытое акционерное общество «Радиотехника» проводит внеочередное общее собрание акционеров 31 мая 2012 года в 15.00 по адресу: Гродненская обл., г. Ошмяны, ул. Я. Колоса, 1.

Повестка дня собрания: 1. Об изменении состава наблюдательного совета. 2. Установление размера вознаграждения представителю го-

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь вызвае глыбока спачуванні намесніку старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, Старшыні Праўлення Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь Ермаковай Надзеі Андрэеўне ў сувязі з напатакушым яе вялікім горам — смерцю БАЦКІ.

Калектыв рэдакцыі газеты «Звязда» вызвае шычыра спачуванні Старшыні Праўлення Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь Надзеі Андрэеўне Ермаковай ў сувязі з напатакушым яе вялікім горам — смерцю БАЦКІ.

СЛОНИМСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ ПОД СТРОИТЕЛЬСТВО И ОБСЛУЖИВАНИЕ ТОРГОВЫХ ОБЪЕКТОВ

ШМАТДЗЕТНАЕ ШЧАСЦЕ

У сямі Веры і Генадзя Чаранко са Слуцка сямёра дзяцей: чатыры хлопчыкі і тры дзяўчынкі. «Клопатаў хапае, але яго шчасце, калі пасля працы цябе сустракаюць малымі і кожны цягнецца, каб абняць і палашчыцца», — прызнаецца Вера Мацвееўна. Яны з мужам Генадзем Уладзіміравічам прайшлі добрую школу, бо самі выраслі ў шматдзетных сем'ях, дзе іх вучылі працавітасці, клопату аб малодшых братах і сёстрах, павязе да дарослых. Таму бацькам ёсць што перадаць сваім сынам і дачушкам.

— Дзеці для нас — божае блаславенне, нашы надзея і гонар, — кажа Вера Мацвееўна. А ганарыцца сапраўды ёсць чым. Усе яны добра вучацца. Ігар заканчвае 11 клас, Яўген — 7-ы. Дзмітрый — навучэнец Слуцкага дзяржаўнага сельгаспадарчага професійнага ліцэя. Хлопцы — выдатныя спартсмены, удзельнічаюць у спаборніцтвах розных узроўняў і, як правіла, становяцца пераможцамі. Шматлікія ўзнагароды, граматы, прызы і нават кубкі займаюць у кватэры самае пачэснае месца. Не абдзелены талентамі і Вікторыя з Каралінай. Дзятчаты займаюцца бісерагладжэннем, наведваюць дзіцячую школу мастацтваў. Малодшыя Валодзя і Вераніка вучацца ў другім і першым класах, любяць маляваць. У дружнай і працавітай сям'і пануюць узаемная павага і лю-

боў. «Мама з татам робяць усё неабходнае, каб мы ні ў чым не мелі патрэбы, — кажуць старэйшыя дзеці. — А мы імкнёмся дапамагчы ім у хатніх клопатах, і ў доме прыбраць, і есці прыгатаваць». Нават самая малодшая, Вераніка, не сядзіць без справы: яе абавязак — выціраць пыл з мэблі. Мама для яе — узор, бо ўмее ўсё: і шыць, і вышываць, і шкарпэткі вязаць. — І ўсё ж як спланаваць свой бюджэт, каб халіпа грошай не толькі на звычайныя бытавыя рэчы, але і на тое, каб развіваць дзіцяці інтэлектуальна і духоўна? — цікаўляцца ў сваіх суразмоўцаў. — Мы атрымліваем адрадную сацыяльную дапамогу. Пасля нараджэння сына Уладзіміра нам спачатку выдзелілі трохпакаёвую кватэру, а пазней

— сацыяльнае жыллё: адна- і двухпакаёўку, якія злучылі ў адну, — чую ў адказ. Але перш за ўсё бацькі разлічваюцца на асабісты сілы. — Даводзіцца, па-першае, шмат працаваць, а па-другое, размяркоўваць свой бюджэт так, каб на ўсё хапала, а дзеці гадаваліся ў дастатку, — заўважыла гаспадыня. Вера Мацвееўна працуе ў філіяле Беларускага старшым касірам. Генадзь Уладзіміравіч — рабочы ў Слуцкім філіяле ДП «Мінаблпаліва».

У сямі ёсць добрая традыцыя. Кожны выказвае сваё самае запаветнае жаданне, а астатнія робяць усё неабходнае, каб яго ажыццэвіліся. У прыватнасці, Вера Мацвееўна марыць адпачыць усёй сям'ёй на моры. Сёлета ў красавіку дружная каманда перамагла ў раўняным аглядзе-конкурсе сярод шматдзетных сем'яў. З найлепшага боку паказала яна сябе і на аналагічным абласным мерапрыемстве і, уважліва ўвайшоўшы ў тройку прызёраў, атрымала грошавую ўзнагароду Мінаблвыканкама. Так што матуліны мары, відаць па ўсім, спраўдзяцца. **Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.**

Жыллё маё

У зямельнай чарзе 60 тысяч індывидуалаў

Згодна з праектам Канцэпцыі дзяржаўнай жыллёвай палітыкі, ужо праз тры гады ў нашай краіне павінна будавацца каля 50% жылля за ўласныя сродкі грамадзян. Тут асобна падкрэсліваецца, што неабходна істотна павялічыць аб'ёмы будаўніцтва індывидуальнага жылля.

Як паведамілі рэдакцыі намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Андрэй ГАЕЎ, цяпер у чарзе на атрыманне зямельных участкаў пад індывидуальнае жыллёвае будаўніцтва зафіксавана каля 60 тысяч чалавек, дзе амаль палова такіх чаргавікоў — гэта жыхары Мінскай вобласці.

Тут існуе пэўная праблема, бо сапраўды ліквідных участкаў на ўсёх не хапае. З другога боку, сёння ў краіне сфарміравана 35 тысяч свабодных зямельных участкаў, на якіх магчыма жылёвае будаўніцтва, аднак попыт на такую зямлю з боку чаргавікоў мінімальны.

Увогуле Андрэй Гаеў адзначае, што за тры апошнія гады пад індывидуальнае будаўніцтва насельніцтва было выдзелена 40 тысяч зямельных участкаў. Аднак масавага будаўніцтва на гэтых землях так і не пачалося. За гэты час каля 10 тысяч уладальнікаў участкаў так і не атрымалі адпаведных дакументаў, што дазваляюць пачаць індывидуальнае будаўніцтва. На 23 тысяччах участкаў будаўніцтва пачалося, але амаль 2,4 тысячы участкаў было канфіскавана, бо карыстальнікі такой зямлі ўвогуле не збіраліся «варушыцца».

Самая складаная сітуацыя з зямельнымі ўчасткамі існуе ў Мінскім раёне, дзе ў чарзе на індывидуальнае жыллёвае будаўніцтва стаіць 21 тысяча чалавек, а свабодных участкаў не больш за паўтысячы. Разам з тым, на Міншчыне — у Бярэзінскім, Крупскім і Клецкім раёнах — зямельных участкаў хапае, а вось попыту на іх няма.

Сяргей ПАЛІНІН

Кантакты

«Свет мяняецца, і мы павінны быць падрыхтаванымі да гэтага»

«Мала даць студэнтам новыя веды ў галіне эканомікі, бізнэсу — трэба падмацаваць іх практыкай», — такім парадкам карыстаюцца ў Інстытуце бізнэсу і менеджменту тэхналогій Белдзяржуніверсітэта. У выніку лекцыі чытаюць тут не толькі вядомыя, дасведчаныя людзі нашай краіны, але і замежнікі: з Універсітэта Молдзі (Нарвегія), з Каліфарнійскага ўніверсітэта (ЗША), Рыжскай школы бізнэсу (Латвія), Міжнароднай школы менеджменту (Літва)...

Валікую цікаваць студэнтаў і іншых ахвотных выклікалі выступленні ганаровага прафесара Саксонскага ўніверсітэта Цвіка спадара Карла Хана, які цягам 11 гадоў быў старшынёй праўлення кампаніі «Фальксваген». Менавіта пры ім да прадпрыемства былі далучаны «Фіят» і «Шкода», заваяваны рынак Кітая... Дэманструючы энцыклапедычныя веды ў галіне кіравання бізнэсам і стратэгічнага менеджменту, захапляючы аўдыторыю аратарскім майстэрствам, прафесар даводзіў, што «свет мяняецца, і мы павінны быць падрыхтаванымі да гэтага».

Што цікава, прафесару хутка 86 гадоў. Ён шмат працуе: выступае з лекцыямі, піша (кніга мемуараў перакладзена на рускую, кітайскую і чэшскую мовы), клопацца аб развіцці сістэмы дашкольнай адукацыі ў Германіі, заснаваў і развівае музей сучаснага мастацтва ў Фольфсбургу, ездзіць па свеце.

Нашу краіну прафесар Карл Хан наведваў упершыню і быў у захапленні ад ўніверсітэта, бізнэс-школы і студэнтаў, прыгажосці сталіцы і вялізнага патэнцыялу, які ёсць у нашай краіны.

Вера ЖОХАВЕЦ

Падзея

АНГЛАМОЎНАЯ МАГІСТРАТУРА: ПЕРШЫ БЛІН — НЕ КАМЯКОМ

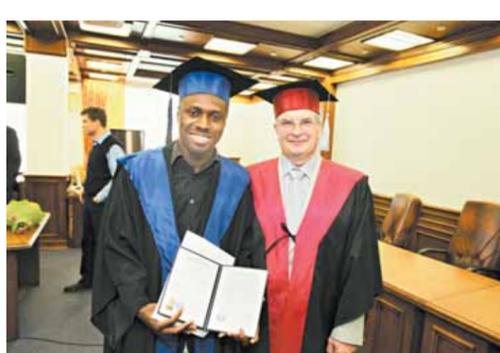
У Беларускай дзяржаўнай універсітэце інфарматыкі і радыёэлектронікі ва ўрачыстых абставінах былі ўручаны дыпламы першым выпускнікам магістратуры з англійскай мовы навучання. Сярод іх аказаліся пяць грамадзян Ірака і адзін грамадзянін Нігерыі, якія на англійскай мове і пісалі, і абаранялі свае магістарскія дысертацыі. А ў чэрвені чакаецца абарона на англійскай мове замежнікаў грамадзянаў яшчэ трох дысертацый...

Як раскажаў журналістам рэктар БДУІР Міхал БАТУРА, тры гады таму першай ВНУ ў краіне, якая распачала падрыхтоўку замежных грамадзян на англійскай мове, стаў менавіта іх універсітэт. Спачатку быў ажыццэўлены набор на першую ступень навучання. Сёння на дзёх спецыяльнасцях на англійскай мове тут навучаюцца студэнты трох курсаў: 10 чалавек — на трэцім, 12 — на другім і 37 — на першым.

Неабходна канстатаваць, што выкладчыкаў, якія свабодна рамяць на англійскай мове, значна больш, чым выкладчыкаў, гатовых на англійскай мове выкладаць, асабліва тэхнічныя дысцыпліны. І гэта з'яўляецца адным з галоўных стрымальных фактараў для далейшага пашырэння аб'ёмаў і кірункаў падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй на англійскай мове.

ДАВЕДКА «ЗВЯЗДЫ»: Кошт навучання на англійскай мове ў БДУІР складае для замежных грамадзян, у залежнасці ад курсу навучання, ад 4250 да 6000 долараў у год. А заробкі прафесарска-выкладчыцкага складу — ад 12 да 15 долараў за гадзіну (у залежнасці ад навучнасці навуковай ступені і звання)

— Для нас гэта быў вельмі адказны і нават рызыкоўны крок, да якога мы ішлі не адзін год, — прызнаўся Міхал Батура. — Вучэбы план утрымлівае 56 дысцыплін, і па ўсім іх мы павінны былі знайсці і падрыхтаваць калектывы выкладчыкаў, падрыхтаваць поўны комплекс вучэбна-метадычнага суправаджэння адукацыйнага працэсу, прычым як на папярнягах, так і на электронных носбітах. Але

сёння мы ўжо можам з задавальненнем канстатаваць, што наш досвед аказаўся паспяховым. Лепшы доказ — той факт, што ў нас на наступны навучальны год ужо ёсць 12 заяў ад ахвотных навучацца ў англамоўнай магістратуры замежных грамадзян. Значыць, іх папярэднікаў задаволіла і якасць адукацыі, і ўмовы навучання.

Калі ў сёлетнім навучальным годзе навучанне на англійскай мове ажыццэвіцца ў БДУІР толькі па дзёх спецыяльнасцях, то ў наступным годзе гэта будзе ўжо пяць спецыяльнасцяў: «Сетка-кі тэлекамунацыяй», «Ахова ін-

фармацыі ў тэлекамунацыях», «Аўтаматызацыя сістэмы апрацоўкі інфармацыі», «Праграмавае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій» і «Інжынерна-псіхалагічнае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій».

Яшчэ адным стрымальным фактарам для нарошчвання экспарту адукацыйных паслуг з'яўляецца дэфіцыт у студэнцкіх інтэрнатах месцаў, якіх не хапае нават для беларусаў. — Але нядаўна ў нас з'явілася надзея на вырашэнне гэтай вострай праблемы, — прызнаўся Міхал Батура. — Так, у запраектаваных да будаўніцтва ў студэнцкіх інтэрнатах, магчыма, і нам выдзеліць месца. Ва ўсялякім разе мы неаднаразова аб гэтым хадаіначалі і спадзяёмся, што нашы аргументы былі пачуты і ўзяты пад увагу...

Надзея НИКАЛАЕВА

Бяспека на дарозе

РАНИШНЯЯ БЯДА

18 мая а 7-й гадзіне раніцы ў Магілёўскім раёне ў ДТЗ загінуў 23-гадовы мужчына.

Фота Магілёўскай ДАІ.

Ён быў за рулём аўтамабіля «Аўдзі-100», які буксіраваў няспраўны «УАЗ». Насустрач яму выехаў аўтамабіль «Опель Астра»: 27-гадовы вадзіцель рабіў абгон. У выніку «Аўдзі» з'ехала ў кювет і перакулілася, вадзіцель загінуў. Мужчына, які кіраваў «Опелем», шпіталізаваны з траўмамі. Толькі вадзіцель «УАЗа» не пацярпеў, таму што быў прышліпенны рэменем бяспекі.

Ілона ІВАНОВА.

ПЕРАКУЛІЎСЯ ГРУЗАВІК З САНТЭХНІКАЙ

Грузавы аўтамабіль «Сканія-420» з прычэпам належаў польскай фірме з горада Стары Ямельнік і ехаў у Грузам сантэхнічнага абсталявання з Польшчы ў Расію.

Здарэнне адбылося бліжэй да васьмі гадзін вечара на 17-м кіламетры аўтамагістраля М-3 «Мінск — Віцебск» каля вёскі Барыяўны Мінскага раёна. Грузавік з прычэпам «ляглі» на правы бок: аўтамабіль кузавам і кабінай перакрываў раздзяляльную і другую паласу праезнай часткі, прычым на адлегласці 6-8 метраў першую і другую паласу праезнай часткі. Кіроўца-паляк 1983 года нараджэння не пацярпеў. Транспарт на колы выратавальнікі паставілі пры дапамозе пад'ёмнага крана. Расследаваннем прычын і абставін дарожна-транспартнага здарэння займаецца ДАІ Мінскага раёна.

Сяргей РАСОЛЬКА

Ну і ну!

КРАЛІ РАШОТКІ З ФАНТАНА

Двое грамадзян цягам красавіка-мая ў начны час паэтапна кралі дарагія дэкарэтыўныя рашоткі з фантана ў Парку Перамогі па праспекце Пераможаўцаў у Мінску. Апошнія былі выраблены з каларовых металаў.

— Аб'ектам замаху сталі тры віды рашотак, кошт кожнай з якіх складае ад 3,8 да 4,9 мільёна рублёў. Усяго было скрадзена 15 прадметаў, яшчэ 3 зламаўнікі вынеслі не паспелі. Агульны кошт скрадзенай маёмасці, якая належала УП «Мінскзелінабуд», склаў больш за 62 мільёны рублёў, — паведаміў афіцыйны прадстаўнік упраўлення Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь па г. Мінску Аляксандр Герасімаў.

Цэнтральным (г. Мінска) раённым аддзелам Следчага камітэта заведзена крымінальная справа па ч. 3 арт. 205 Крымінальнага кодэкса ў дачыненні да мінчаніна 1986 года нараджэння і мужчыны без пэўнага месца жыхарства і роду заняткаў 1973 года нараджэння.

Устаноўлена і асоба, што набывала скрадзенае. Абвінавачваных затрыманы, вядзецца следства.

Сяргей РАСОЛЬКА

«ЛПАВЫ» НАРЫХТОЎШЧЫК І «ЛПАВЫЯ» КВІТАНЦЫ

Грамадзяніна, які паставіў на працы ў Мінску і працуе там на адным з прамысловых прадпрыемстваў, фіктыўна аформіў на пасаду нарыхтоўшчыка ў Астравецкім раёне.

Гэты факт быў выяўлены праверкай дзейнасці філіяла Гродзенскага аблспажыўтаварыства, праведзенай КДК Гродзенскай вобласці сумесна з Упраўленнем па раскідцы цяжкіх эканамічных злачынстваў УУС аблвыканкама і Астравецкім райаддзелам унутраных спраў.

Высветлілася, што ліпавыя дакументы на закупку сельска-

гаспадарчай і дзікарасялай прадукцыі ад імя жыхара сталіцы афармляў яго маці — спецыяліст па нарыхтоўках філіяла аблспажыўтаварыства, для якой гэта дзейнасць непасрэдна ўваходзіць у службовыя абавязкі. У выніку за перыяд з лютага па снежань мінулага года яна неабгрунтавана атрымала ў якасці зарплат за фіктыўна аформленага на работу сына больш за 39 мільёнаў рублёў. Заведзена крымінальная справа.

Выяўлены і іншыя факты фальсіфікацыі дакументаў. Напрыклад, па фіктыўна аформленых закупачных квітанцыях на нарыхтоўку сельгаспрадукцыі ад насельніцтва фактычна філіяла закупіў 76,3 тоны бульбы ў СВК «Гудайга». Аналагічныя факты фіктыўнага афармлення закупачных квітанцый выяўлены пры нарыхтоўцы цыбулі, морквы, капустаў, яблыкаў, чарніцы, брускі, буюжоў, грыбоў.

А вось 23,8 тоны бульбы, што належала філіялу, спрабавалі вывезці з тэрыторыі складу на агул без адпаведных дакументаў, аднак аўтамабіль на шляху руху затрымалі супрацоўнікі Астравецкага райаддзела міліцыі. Інвентарызацыя на складах пацвердзіла крадзеж бульбы з рэсурсаў стабілізацыйных фондаў на суму больш за 19 мільёнаў рублёў.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

АГОЊ, БАТАРЭЯ!

У мінулыя выхадныя на сталічным стадыёне «Трактар» адбыўся Міжнародны фестываль агню, на які з'ехаліся найлепшыя адмыслоўцы фаер-шоу з Беларусі, Расіі, Украіны і Літвы.

Спецыяльным гасцем мерапрыемства стала венгерская зорка гэтага напрамку мастацтва Лін-

Фота Пітра ФАМІНА.

Грошы

«ПРАСУНЫМІ» КАРЫСТАЛЬНІКАМІ ФІНАНСАВЫХ ПАСЛУГ З'ЯВЛЯЮЦА Толькі 10% БЕЛАРУСАЎ

Нацыянальны банк разам з Альянсам за фінансавую даступнасць на працягу 2011—2013 гадоў праводзяць сумесны праект па ацэнцы ступені доступу да фінансаў у Беларусі. Зараз завершаны першы этап даследавання, з вынікамі якога спецыялісты праекта пазнаёмілі журналістаў.

14,1% насельніцтва наогул не карыстаюцца фінансавымі паслугамі

Каб даследаваць тое, наколькі насельніцтва нашай краіны мае доступ да фінансавых паслуг і, што немалаважна, карыстаецца гэтымі паслугамі, было праведзена апытанне 2,5 тыс. чалавек рознага ўзросту і сацыяльнага становішча. Як расказала **Вольга СЯМАШКА**, кіраўнік аналітычнага цэнтру НДЭІ Мінэканомікі, самыя распаўсюджанымі банкаўскімі паслугамі з'яўляюцца выкарыстанне бягучага рахунку і дэбетных карткаў — імі карыстаюцца 40,1% і 27,6% апытаных адпаведна. Такое актыўнае выкарыстанне гэтых паслуг можна патлумачыць абавязковым афармленнем зарплатных рахункаў і карткаў у шэрагу арганізацый краіны. Грошовыя пераводы па Беларусі (16,6%), інтэрнэт-банкінг (12,8%), мабільны банкінг (12,4%) і крэдытныя карткі (11,4%) грамадзяне рэспублікі выкарыстоўваюць радзей.

Што тычыцца страхавання, то найбольш запатрабаваным з'яўляецца страхаванне ўласнасці і аўта транспартных сродкаў — такімі фінансавымі паслугамі карыстаюцца адпаведна 28,4% і 24,4% апытаных. Гэта, у прынцыпе, таксама можна патлумачыць наяўнасцю абавязковых відаў страхавання па такіх страхавых аб'ектах.

Цікава, што значная колькасць грамадзян з'яўляецца цалкам выключанай з фінансавога рынку Беларусі — наогул не выкарыстоўваюць фінансавыя паслугі 14,1% апытаных. Толькі 1-2 фінансавыя паслугі выкарыстоўваюць 38,6% (як правіла, яны звязаныя з налічэннем зарплат), тры і больш фінансавых паслуг выкарыстоўвае амаль палова насельніцтва. А вось так званымі «прасунутымі» карысталіся больш фінансавых паслуг (6-8 пунктаў) з'яўляецца толькі 10% грамадзян Беларусі.

Хто больш фінансавы «падкаваны» — мужчыны ці жанчыны? Даследаванне паказала, што групы мужчын і жанчын, якія карыстаюцца 1-2 ці 3-5 фінансавымі паслугамі, аднолькава вялікія. А вось калі ўзровень «прасунуты» ўзровень (6-8 паслуг), то там мужчын значна больш — 15,7% супраць 10,7%. Даследчыкі заўважылі, што на выкарыстанне фінансавых паслуг уплывае і шлюб: тых, хто знаходзіцца ў шлюбе, ма-

Фота Пятра ФАМІНА

юць больш высокія паказчыкі. Ёсць адрозненні і па ўзросце: маладыя людзі (16—25 гадоў) і пенсіянеры (старэй за 65 гадоў) часцей за ўсё выкарыстоўваюць адну-дзве фінансавыя паслугі. У гэтых жа ўзроставых катэгорыях, дарэчы, і найбольшы працэнт людзей, якім наогул фінансавыя паслугі не патрэбны. А найбольш актыўныя — людзі ад 26 да 45 гадоў, якім для жыцця неабходна шэсць і больш паслуг.

Спецыялісты нават склалі сярэднястатыстычны партрэт чалавека, які найбольш актыўна карыстаецца фінансавымі паслугамі: гэта мужчына ва ўзросце 25—45 гадоў з вышэйшай ці няпоўнай вышэйшай професійнай адукацыяй, жанаты, кіраўнік, прадпрыемальнік або самазаняты, які мае даход звыш 2,9 млн рублёў.

Чым буйнейшы бізнэс, тым больш яму трэба фінансавых паслуг

Адпаведнае даследаванне было праведзена і сярод прадпрыемцаў малага бізнэсу — каля 2 тысяч прадпрыемальнікаў запісалі анкету, дзе падзяліліся інфармацыяй пра выкарыстанне фінансавых паслуг у сваёй дзейнасці.

Як паказала даследаванне, самай распаўсюджанай банкаўскай паслугай з'яўляецца выкарыстанне бягучага рахунку — 97,9% апытаных. Гэта звязана з тым, што, згодна з беларускім заканадаўствам, абавязковай умовай для рэгістрацыі бізнэсу з'яўляецца наяўнасць бягучага рахунку (даследаванне паказала, што больш за 100% выкарыстання, але, відаць, некаторыя бізнэсмэны забыліся адказаць на гэтае пытанне, адказалі няправільна ці не ведалі, як адказаць. — Аўт.). Больш за палову беларускіх прадпрыемальнікаў часта выкарыстоўваюць пералічэнне сродкаў на рахунок у Рэспубліцы Беларусі — 54,2%; 30,6% выкарыстоўваюць інтэрнэт-банкінг; 23,2% прыбягаюць да паслуг крэдытавання на паўпаўне абаротных сродкаў; 19,6% маюць дэбетныя карткі. Наогул ахоп суб-

ных банкаўскіх фінансавых інструментаў у краіне перыядычна ўзнікаюць так званыя фінансавыя піраміды.

Праца з малабюджэтнымі групамі, пенсіянерамі, моладзю — гэта бізнэс, гэта вялікі сегмент рынку. І з ім трэба працаваць, каб не з'яўляліся сітуацыі, калі махляры прыцягваюць сродкі, абяцваючы вялізныя працэнты — я маю на ўвазе піраміды. Мы не прапанавалі паслугу, не далі альтэрнатыву, а потым здзіўляемся, калі нехта больш спрытны даў несумленны інструмент.

Ён таксама прызнаў, што ў Беларусі вельмі мала інструментаў для захавання сродкаў — па сутнасці, усё яны абмяжоўваюцца «або дэпазітам, або валютай пад падушкай, або (да апошняга часу) будаўніцтвам кватэры». Таму Сяргей Дубкоў заіць, што адно з ключавых пытанняў — пашыронне пераліку інструментаў эберажэння.

Карэспандэнт «Звязды» пацікавіўся ў намесніка старшын праўлення Нацыянальнага банка, ці звязаны паміж сабой дабрабыт фінансавая граматынасць насельніцтва — мо калі беларусы будучы жыць багата, дык тады і пачнуць карыстацца фінансавымі інструментамі? Сяргей Дубкоў лічыць, што фінансавую граматынасць трэба развіваць пры любых даходах:

«Над пытаннем фінансавай граматынасці ідзе пастаянная праца ў краінах Заходняй Еўропы, напрыклад, у Вялікабрытаніі. Як вы разумееце, даход на душу насельніцтва ў Беларусі і Вялікабрытаніі — розны. Таму пытанне не ў даходах, а ва ўменні планаваць. Можна атрымаць эфект для бюджэту сваёй сям'і, маючы абмежаваныя рэсурсы, а можна мець вялікі грошы і ўсё спусціць.

Напрыканцы было адзначана, што вынікі бягучага даследавання — гэта толькі першы этап, на якім ставілася задача зрабіць зрыс і выявіць праблемы. Даследаванне прычым і фактараў гэтых праблем будзе вывучацца далей — у прыватнасці, ужо лютым будзе праведзена новае комплекснае маштабнае даследаванне па трох параметрах: прапанова фінансавых паслуг, попыт на іх і палітыка дзяржавы ў галіне забеспячэння доступу да фінансаў. У яго рамках на пытанні адкажуць 10 тысяч респандэнтаў з усіх адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак Беларусі, што дазволіць аналізаваць звесткі і ў рэгіянальным разрэзе.

Павел БЕРАСНЕЎ

Рэха публікацыі

«НЕЗВЫЧАЙНЫЯ ДЗЕЦІ» СПАДЗЯЮЦА НА ПЕРАМЭНЫ

Міністэрства адукацыі адрэагавала на артыкул «Незвычайныя чалавек» (06.04.2012). Гаворка ішла аб праблемах бацькоў, у якіх нарадзіліся дзеці з аўтычнымі адхіленнямі. Такія дзеці з вялікімі цяжкасцямі інтэгруюцца ў грамадстве. Іх паўнаўважанае жыццё сярэд людзей магчыма тады, калі з малым будучы працаваць спецыялістамі амаль з самага нараджэння. На жаль, такіх спецыялістаў у Беларусі няма... У афіцыйным паведамленні з Міністэрства адукацыі гаворыцца, што праблема дзяцей з аўтычнымі адхіленнямі знаходзіцца ў «полі зроку» Мін-адукацыі:

«У Рэспубліцы Беларусь створана сістэма спецыяльнай адукацыі, якая дазваляе забяспечыць даступнасць адукацыі для ўсіх дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, у тым ліку і з аўтычнымі адхіленнямі. ...Сёння большасць дзяцей з аўтычнымі адхіленнямі навукаўцаў у Цэнтрах карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі (ЦКРНП) на ўласцівы аўтызм у яго найбольш цяжкім варыянце. Для дзяцей з захаваным інтэлектам арганізацыя інтэграванае навучанне ў дашкольных установах і установах сярэдняй адукацыі...»

пацвердзілі і ў грамадскай арганізацыі «Дзеці. Аўтызм. Бацькі».

І сапраўды, за апошнія месяцы ў нас наладзіўся кантакт са спецыялістамі адукацыі на розных узроўнях, і мы ведаем, што знаходзімся ў «полі зроку» Мін-адукацыі, — гаворыць Таццяна Якаўлева, кіраўнік арганізацыі «Дзеці. Аўтызм. Бацькі». — Але мне, як маці і кіраўніку арганізацыі, цяжка прызнаць, што створаная ў краіне сістэма спецыяльнай адукацыі забяспечыла роўнае даступнасць адукацыі для ўсіх нашых «аўтыянтаў».

Справа ў тым, што ў рэальнасці не вельмі вялікая колькасць дзяцей з аўтычнымі адхіленнямі навукаўцаў у ЦКРНП, якія працуюць па спецыяльных праграмах. Большасць гэтых дзяцей падтрымка аказваецца ў дзіцячых садках і школах, у якіх створаны інтэграваныя групы і класы.

Усё было б добра, але гэтых спецыяльных праграм для аўтыстаў і ў школах, і ў садках на самой справе няма, таму праблема застаецца вострай.

У Мінску нядаўна і сапраўды праводзілі два «круглыя стoly», — дадае Таццяна. — На пасяджэнні першага, які праходзіў на базе гарадскога ЦКРНП, абмяркоўвалі праблемы аўтызму, а падчас другога, што адбыўся ў БДПУ імя М. Танка, абмяркоўвалі перспектывы інклюзіўнай адукацыі ў нашай краіне. І ў нас, бацькоў, была магчымасць адказаць на пытанні, якія пачулі!

Наталія ТАЛІВІНСКАЯ

Жаночае здароўе

ТАБЛЕТКІ АД... ЦЯЖАРНАСЦІ

З мінулага года ў Беларусі выконваюцца медыкаментозны аборт — больш ашчадны і менш траўматычны аборт у параўнанні з метадом хірургічным. Пад назіраннем урача жанчына проста прымае гарманальныя прэпараты. Такі метад выбралі ўжо звыш 1,5 тысячы беларускіх жанчын, паведамляе Рэсурсны цэнтр ЮНІПА.

Загадчыца аддзялення планавання сям'і і дапаможных рэпрадукцыйных тэхналогій РНПЦ «Маці і дзіця» **Ала КАМ-ЛЮК** кажа, што каля 5 працэнтаў ад усіх медыкаментозных перарыванняў цяжарнасці — даволі шмат для першага года практыкі. Медыкаментозны аборт выконваюць не толькі ў РНПЦ «Маці і дзіця», але і ў шэрагу дзяржаўных медустановаў і камерцый-

ных цэнтраў сталіцы, абласных цэнтраў, а таксама ў Баранавічах, Бабруйску, Дзяржынску, Мсціславе і Наваполацку. Адпаведнае навучанне прайшлі акушэры-гінеколагі некаторых цэнтраў, дружалюбных да моладзі.

Сапраўды, згаданы метад лічыцца найбольш бяспечным для няпоўнагадовай і маладых жанчын, якія не нараджалі. І тым не менш нельга скідаць з рахунку рызыкі, звязаныя з такім метадам планавання цяжарнасці. Наогул лічыцца, што

у 97% выпадкаў пры правільным правядзенні медыкаментозны аборт заканчваецца спрыяльна. На астатнія 3% прыпадаюць крывацёкі, няпоўны аборт, які звычайна патрабуе хірургічнага ўмяшання, і далейшае развіццё цяжарнасці. Доля ускладненняў пры выкарыстанні хірургічнага метаду складае 4-6 працэнтаў. Вядома і выпадкі нараджэння дзяцей з прыроджанымі пар-

камі развіцця ў жанчын, якія пасля няўдачнага медыкаментознага абарту выраслішы захаваць цяжарнасць. Таму пры далейшым развіцці цяжарнасці жанчыну накіроўваюць на хірургічны аборт. Іншымі словамі, пры ускладненнях аборт праводзіцца двойчы рознымі метадамі.

Нават пры спрыяльным правядзенні медыкаментознага абарту адбываецца такая ж страта крыві, як пасля перарывання цяжарнасці таго ж тэрміну хірургічным шляхам: ёсць звесткі аб тым, што страта крыві пры выкарыстанні медыкаментознага метаду на ранніх тэрмінах большая ў параўнанні з вакуум-аспірацыяй. Што да псіхалагічнага аспекту, то, з аднаго боку, пры медыкаментозным абарце няма хірургічнага траўмы і болю, аднак жанчына сам гэты момант можа стаць псіхалагічна траўмай.

— Любое перарыванне цяжарнасці — гэта зусёды ўмяшанне ў эндакрынную сістэму, — адзначае Ала Камлюк. — Пасля зачатця ўжо здзейснае арганізма настраена на цяжарнасць. І тут здараецца такі рэзкі зрыў... Гэта катастрофа для

Толькі факт

«Плюсы» і «мінусы» медыкаментознага абарту

арганізма. Усе сістэмы пачынаюць працаваць незбалансавана. У некага магчымы збой эндарынальнай сістэмы на працягу некалькіх месяцаў, радзей — на працягу некалькіх гадоў. А гэта рызыка бясплоднасці і невыношвання цяжарнасці.

Мы не рэкамендуем перарыванне цяжарнасці, а перарываец першую цяжарнасць недапушчальна. Механізм захавання цяжарнасці пасля абарту парашуны. Не выключана, што надалей у жанчыны будучы выкідшы на ранніх тэрмінах...

У Беларусі медыкаментозны аборт выконваецца да 7 акушэрскага тыдняў (49 дзён ад пачатку апошняй менструацыі), інакш кажучы, ад моманту, калі жанчына можа заподозрыць цяжарнасць, у яе ёсць максімум тры тыдні на абследаванне і выкананне пра-

цэдур. Прыём прэпарата ажыццяўляецца толькі пад кантролем урача. Праз 7 дзён пасля медыкаментознага абарту аднаўляецца здольнасць да зачатця, таму жанчыне неабходна рэкамендаваць кантрацэпцыю. — Не думаю, што ўкараненне медыкаментознага абарту павялічыць агульную колькасць абартаў — хоць бы таму, што працэдура гэта платная і нятанная, — удакладняе Ала Камлюк. — Медыкаментозны аборт — гэта альтэрнатыва хірургічнаму ўмяшанню. Жанчына, якая выпіла, настроена на захаванне цяжарнасці. Аднак калі яна прымае рашэнне зрабіць аборт, у яе павінна быць магчымасць выбраць больш бяспечны спосаб.

Святлана БЕАРЫСЕНКА

- Зараз у нашай краіне на 100 родаў прыпадае 30 абартаў. У 2005 годзе суадносіны колькасці родаў да колькасці абартаў складалі 1:0,7, а ў 1993-м родаў было амаль у два разы менш, чым абартаў.
- Медыкаментозны аборт у Еўропе выбіраюць каля 70% жанчын.

Извещение о проведении 8 июня 2012 г. открытия аукциона (с условиями) по продаже права заключения договоров аренды открытых площадок с покрытием для размещения объектов мелкорозничной торговли плодоовощной продукцией, функционирующих в весенне-осенний период в г. Минске. Includes a table with columns for lot number, address, and details of the plots for sale/lease.

тотра по установленной форме со следующими документами: заявление об ознакомлении с объектом недвижимости, право заключения договора аренды которого выставлено на торги, по установленной форме; копия платного поручения в отношении задатка в размере 10 процентов от начальной цены предмета аукциона на расчетный счет № 3012103971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, пр. Машерова, 80, код 153001369. УП «Минский городской центр недвижимости». Задаток должен быть внесен до 17.30 06.06.2012; гражданском Республіцы Беларусь — копия документа, удостоверяющего личность, без нотариального засвидетельствования (паспорт, страницы 31, 33 и страница с регистрацией места жительства (пропиской)); индивидуальным предпринимателем — копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования; юридическим лицом Республіцы Беларусь — доверенность, выданная представителем юридического лица (за исключением случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию индивидуального предпринимателя (когда свидетельствование о государственной регистрации и устава, при необходимости копии контракта с руководителем), документ с указанием банковских реквизитов юридического лица (информационное письмо), документ о назначении руководителя; иностранным гражданином — копия документа, удостоверяющего личность, с переводом на белорусский или русский язык (подпись переводчика нотариально удостоверяется), документ о финансовом состоянии, выданный обслуживающим банком или иной небанковской кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; представителем гражданина Республики Беларусь или индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного гражданина — легализованная в установленном порядке доверенность; представителем иностранного юридического лица — легализованная в установленном порядке копия учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной небанковской кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в торгах граждане, индивидуальные предприниматели, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, руководители юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность (паспорт). При отпуске в граждан, индивидуальных предпринимателей текущего (расчетного) счета, он должен быть открыт в учреждении банка до подачи заявления на участие в торгах и указан в соответствующем заявлении. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, представляемых для участия в торгах, несут лица, желающие участвовать в торгах. К участию в торгах допускаются лица, подавшие заявление на регистрацию торгов в установленном порядке для приема документов на участие в аукционе, соответствующее заявление с приложением необходимых документов, внесенные в установленном порядке задаток и заключившие соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе организации и проведения торгов в соответствии с установленной формой. Победитель аукциона в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан возместить УП «Минский городской центр недвижимости» затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом торгов под роспись. Телефон для справок (017) 327 40 22. Интернет: www.mcn.by

БАБУЛІ СУПЕРСТАР!

Рэцэпт іх маладосці

мі радуюцца нам, чакаюць сустрэчы, — гаворыць Галіна.

Ад дакучлівай машыры артыстыкі і публіка хаваюцца ў хаце, у якой дзёра працягваецца. У звычайным сям'яным пакоі прыбраны па-святочнаму. Усюды кветкі — пахучы бэз, пяшчотныя нарцысы і фіяле-

Васькавіцкія бабулі — сапраўдныя «зоркі» Слаўгарадшчыны! Пакуль буранаўскія бабулі скарочаюць вялікую сцэну, іх беларускія калегі з раённым аўтаklubам падмаюць настрой слаўгарадскім сям'янам, вучаць іх спяваць, танцаваць і жыць радасна.

Зброя паражэння нямікаў

На вуліцы ў Васькавічах незвычайнае ажыццеленне. Раёны аўтаklubу збіраюць у гасці да Ніны Сяргееўны Ахсёненкі, якая кіруе фальклорным ансамблем і мясцовай ветэранскай арганізацыяй, і яе верных сябровак на жыццё і мастацкай самадзейнасці.

Калі хаты з новай агароджай буюць жоўтыя дзёмухайчы. Вакол гарманіста тоўпацца жанчыны ў народных строях — гэта традыцыйныя клятчатыя спадніцы, белыя кашулі і фартухі з чырвоным арнамантам. Яны то пачынаюць спяваць, то смяюцца...

Сем пенсіянерак — гэта сяброўкі, якія аб'ядналіся ў фальклорны калектыў «Вясковачка». Гэтыя вясковачкі, нягледзячы на вельмі пажаваны ўзрост, уяўляюць сабой зброю масавага паражэння... пемістаў і нямікаў. Сваім добрым настроем, песнямі і танцамі, байкамі ды жартамі яны прымушваюць забыцца пра ўсе праблемы і проста атрымліваць асалоду ад самога жыцця.

На галовах — яркія, супермодных неонавых колераў, хусткі. На грудзях — пацеркі. Старадаўнія, яшчэ з часоў маладосці — цяпер яны зноў выглядаюць актуальна. Адна са спявачак вылучаецца абуткам — лапцямі з лыку.

— Гэта мая хата, я тут гаспадыня, — запрашае гасцей Ніна Сяргееўна Ахсёненка. — Мы ўсе добрыя, вельмі дружныя, актыўныя, вясёлыя. З задавальненнем ездзім з нашымі песнямі і танцамі па вёсках і ў Слаўгарад і вельмі любім гэтую справу!

— Можна, песню вам заспяваць? — вельмі паўважліва адна з бабуль. І адразу зацягвае на трыясыны: «Ой, баціначкі мае, праву ножку сцёрла, каб не пела, не плясала».

— Нам усім па 80 гадоў, але мы не старэем! — смяюцца жанчыны. — Мы хочам, каб людзі з нас бралі прыклад і, гэтак жа, як і мы, ніколі не журыліся.

Кракавяк на ўспаміні

Сёння аўтаklub, якім кіруе работніца культуры Галіна Максімава, паказвае сумеснае з «Вясковачкамі» прадстаўленне. — Наш аўтаklub двойчы на месяц адпраўляецца з канцэртамі ў аддаленыя і маланаселеныя вёскі, і людзі ўсюды вель-

тэавы ірысы. З імі нібыта супернічаюць кветкі вышывання — яркія фарбы на снежна-белых тканінах.

Бабулі ўсаджваюцца на канапу, гарманіст побач. Насупраць — гледачы, пасучаснаму ўзброеныя камерамі і фоталапамі. Вядучая прапановае гульні з глетарыкам, заахвачвае спяваць і танцаваць. А потым як пайшлі ўсе разам кракавяк паказваць, дык падлога трэслася! Не паверыш, што сярэдні ўзрост танцоўрака — 80 гадоў!

— Бабулі гавораць, што іх маладосць назад не вярнуць, але ўгадваюць яе з задавальненнем.

— Няма чаго было пасля вайны есці, але мы збіраліся грамадой на вечарыны — хто аладак напаяч, хто кісало з буракоў нагатуе, — кажа Ніна Сяргееўна.

— Не, не так было, — прырочыць Раіса Мікалаеўна Касцючэнка з суседняй вёскі Кабіна Гара. — Малымі пасвілі цялят, дык маці дасць з сабой на абед два яйкі, якія можна закапаць у зямельку, каб увечеры залпаць імі за вечарыну.

— Гарманістаў шукалі па ўсёй акрузе і запрашалі ў гасці, — ажывіліся ад прыемных успамінаў жанчыны. — Якая дзёраўчына прывядзе гарманіста — тая танца бясплатна. А калі ні з чым прывядзе каторая, то непацельшычы прымушвалі выйсці з танцавальнага кола! Такія былі заробкі ў гарманістаў, а ў нас — вечарыны ды ігрышчы. Па-цяперашняму, гэта дыскатэкі ды пікнікі.

— Не!!! — яе адказ падаецца парадак дзіўнымі ды пікнікі.

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара. Слаўгарадскі раён.

— Яны ж цяпер не спяваюць і не танцуюць так, як мы, — скардзіцца бабулі на сучасныя модныя рытмы. — І як ужо гэты барабан пачне біць у вушак, то проста невыносна становіцца! У нас жа такога няма, затое настрой адразу ўздываецца. Мы — за беларускія народныя песні і танцы!

Каб не думаць пра дрэннае

У чырвоным куце хаты — старажытны абраз, на якім ужо і не разгледзець Багародзіцу. З імі, кажа Ніна Сяргееўна, яшчэ маці замуж выходзіла. На сценах — фотаздымкі ў рамках, у традыцыйным вясковым стылі. Вось маленькі хлопчык у матроскім касцюмчыку, вась прыгожы малады мужчына ў сапраўднай марской вайсковай форме. Гэта старшы сын гаспадыні: маўляў, як у дзяцінстве апраналі, так і пайшло.

— Перапець «Бітлз» у народным стылі? — перапытвае Марыя Алегаўна. — Чаму б і не? Калі б толькі ведаць, што гэта такое...

Адзін з фотаздымкаў — нібыта кадр з савецкага кіно: мужчына і жанчына, маляды і шчаслівыя, трымаюць прыгожы дзядзюля на руках, усміхаючыся...

— Гэта мой муж, але я ўжо 40 гадоў як удава, — расказвае гаспадыня. — Засталася адна з маленькіх дзеткамі: адна аднаго не падымуць. Усяго сям'ера: старэйшага ў 18 гадоў забралі ў армію, а апошняму тады яшчэ і двух гадоў не было...

У няпростай сітуацыі жанчына не скарылася, а знайшла сілы і справілася. Але жыццё, відаць, было цяжкім.

— Не!!! — яе адказ падаецца парадак дзіўнымі ды пікнікі.

сальным. — Мне было вельмі лёгка жыць! Я проста не заўважала тых цяжкасцяў жыцця. Песні спявала, каб не думаць пра дрэннае. Радасная хадзіла на працу: усё жыццё на ферме даглядала быкоў. У хаце дзёткі мяне, як мурашчкі, аблепаць, а я з імі на агарод — разам спяваем і разам робім. Дзёткі выгадаваліся і па Беларусі разляцеліся, як птушкі. І ўсё ў іх добра!

— Ды няма ніякіх цяжкасцяў у жыцці, дзёткі! — падтрымліваюць сяброўку вясковыя жанчыны. — Раней грошай было мала — але ўсё было таннае. Цяпер стала ўсё дорага — шмат грошай даюць. Ідзі ў краму і што хочаш набыць. Што цяжкага? Агарод з градкамі пасей, еш, што вырастае, і жыць сваім жыццём!

Ніна Сяргееўна падзялілася сакрэтамі захавання аптымізму ад маладосці да старасці:

— Не трэба думаць пра мінулае, журыцца і сумаваць. Калі здарылася нешта дрэннае — трэба на яго забыцца. Гэта найлепшае выйсце. Бо хоць галасі, хоць пазабывайся, а нічога не зменіцца. Трэба проста жыць і думаць пра надзённае.

Васькавіцкія і буранаўскія

— Мы хочам, каб моладзь ад нас навучылася ўсёму — і спяваць добра, і жыць радасна! — так васькавіцкія жанчыны тлумачаць свой інтарэс.

Ужо знакамітых на ўсю Еўропу буранаўскія бабуль васькавіцкія, безумоўна, паважаюць. Марыя Алегаўна Макаранка, знакамітая слаўгарадская частушачніца, можа заяваць сабе і сяброўкам хусткі «па-буранаўску», у знак салідарнасці і падтрымкі суседзяў на «Еўрабачанні».

— Перапець «Бітлз» у народным стылі? — перапытвае Марыя Алегаўна. — Чаму б і не? Калі б толькі ведаць, што гэта такое... Ды і з англійскай мовай мы не вельмі сябруем... А вось Кіркорава з беларускім акантам — лёгка!

— Калі дажыву да стальных гадоў, то буду такая ж бадзёрая, як і нашы васькавіцкія жанчыны, — абяцае кіраўніца раённага аўтаklubа Галіна Максімава.

Яна належыць да новага пакалення слаўгарадскіх артыстаў і з'яўляецца духоўнай спадчыніцай прыроджаных аптымістаў з Васькавіч, бо таксама імкнецца неслі радасць людзям. За такой вядучай прыемна назіраць, як за кожным чалавекам, які любіць сваю працу. Яна адкрываць, з павага ставіцца да людзей і з імпэтам перад імі выступае.

Галіне 35 гадоў, яна таксама жыве ў вёсцы разам з мужам і двума дзеткамі, трымае гаспадарку. Таму добра разумее ўсё сялян. Акрамя таго, яна загадчыца аўтаklubа, дэпутат Слаўгарадскага раённага Савета дэпутатаў. Нядаўна яе працу адзначыў ганаровай граматай і Магілёўскі абласны Савет.

А далей чырвоная «ГАЗель» павязе аўтаklub на гастролі па сельскіх дарогах Слаўгарадшчыны. «Разам нам спяваць і жыць вяселья!» — кажуць васькавіцкія «Вясковачкі».

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара. Слаўгарадскі раён.

ТАК ХОЧАЦА ЦУДУ...

У адселеную вёску Губарэвічы Хойніцкага раёна Гомельшчыны, дзе жыве ўсяго сем пенсіянераў, ідуць і ідуць людзі, каб пабачыць вываў Багародзіцы з немаўлем на стагаводным вязе. Чуткі пра незвычайную з'яву мясцовыя жыхары распаўсюджваюць з хуткасцю святла. Таму народ прыязджае нават з хворымі сваякамі — з надзеяй на іх цудоўнае выздаравленне. Дрэва абязваецца ручнікамі, упрыгожваюцца кветкамі і звяртаюцца да малітваў да зрэзу, на якім, калі прыгледзецца, можна пабачыць контур, які нагадвае абраз.

Некаторыя нават кажуць, што вываў на спіле быццам свеціцца ў цемры. Расказваюць, што да 1938 года недалёка ад вваза стаяла сельская царква, якую потым разбурылі. Мясцовыя жыхары запэўніваюць, што ў ёй знаходзіўся цудатворны абраз Божай Маці. Засталася нават легенда пра тое, што яго з'яўленне ў старадаўнія часы было цудоўным. Жыхарка вёскі Губарэвічы Марыя Дашук упэўнена, што абраз «прыляцеў з Кіева і ўстаў на дрэве».

— Яго убачылі і адвезлі назад. Калі і трэці раз абраз зноў з'явіўся на дрэве, тут паставілі царкву. Гэта быў незвычайны абраз. Прышоў чалавек нямы, сыходзіць — размаўляе, прышоў крывы — сыходзіць прамы. А зайшоў раз памешчык з сабакам — абраз замоўкі і больш нікога не лячыў.

І хоць усе сем жыхароў вёскі Губарэвічы ўпэўнены, што абраз з'явіўся на іх дрэве невядома, аднак афіцыйная праваслаўная царква вельмі асцрожна паставілася да гэтай версіі, як і да фальклорнай інтэрпрэтацыі гісторыі. Інфармацыйны аддзел Тураўскай епархіі распаўсюдзіў каментарый з нагоды «з'яўлення цудатворнага абраза» на дрэве ў Хойніцкім раёне:

— Першыя дакументальныя звесткі пра храм у вёсцы Губарэвічы датуюцца канцом XVIII стагоддзя. Вядома, што храм да 1795 года быў уніяцкім, а затым — праваслаўным. Якіх-небудзь святынь, якія маюць агульнацаркоўнае значэнне, у прыходзе не было... Пасля закры-

можна убачыць акруглены правага пляча і галавы. Каментарый мясцовых жыхароў пра цудатворную вываў Божай Маці не маюць пад сабой гістарычнай асновы і не могуць з'яўляцца гістарычным сведчаннем. Царква будзе маліцца, каб Бог явіў свай прамысел.

Трэба дадаць, што амаль кожны год у розных кутках планеты з'яўляецца інфармацыя пра тое, што аблічча Божай Маці з немаўлем людзі бачаць на дрэвах і не толькі. У 2009 абраз угледзелі на пні ў Ірландыі. А праз год — на спіле грушы ў Палтаўскай вобласці. У Беларусі вядомыя нерукатворны абраз Хрыста, падобны на вываў з Турынскай плашчаныцы, на сцяне будынка ў Пустынскім Свята-Еўрапейскім мужчынскім манастыры на Магілёўшчыне.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

СПАРТЫЎНАЯ ЗАЛА ЯК РАЗБЕГ ДЛЯ РЭКОРДАЎ

Цудоўны падарунак на Дзень фізікультурніка атрымалі жыхары Мар'інай Горкі. Паляпшаць свае навыкі ў гульнявых відах спорту яны цяпер могуць ва ўтульнай спартзале фізкультурна-аздараўляльнага цэнтру «Вікторыя», які адрэстаўравалі з дапамогай Мінаблвыканкама.

Думаю, для моладзі зала будзе добрым месцам, каб паляпшаць свае майстэрства. Выкарыстоўваць памяшканне будуць мясцовыя ДЮСШ і ФАЦ «Вікторыя». Гэта валькі падарунак для ўсяго раёна. А ў перспектыве ў нас яшчэ будаўніцтва басейна на 5 дарожак.

Рэканструкцыя будынка доўжылася больш за два гады

Фота Юлія БРОЖЫНАЙ.

А паралельна з матчам на мясцовым стадыёне адбывалася спартыўнае свята. У прыгожай спартыўнай форме машыраваў юныя спартсмены з розных куткоў Мінскай вобласці, узровень чалі ў паказальных выступленнях і аглядвалі сваім настайнікам, які атрымліваў ўзнагароды за сваю шчырую адданасць спорту. Цікава, што на рэспубліканскай арэне раён прэзентуе толькі футбольны клуб «Рудзенск», які выступае ў першай лізе чэмпіянату краіны па футболе. Нягледзячы на гэта, Пухавіцкаму раёну ёсць кім ганарыцца. Напрыклад, выхаванцам Армена Джанумяна — Ягорам Беляком, удзельнікам кадкаўкай Беларускай па вольнай барацьбе. Дарчы, Ягор прызнаўся «Звяздзе»: пакадзі малую радзіму ён не хоча, транзіравацца збіраецца менавіта тут, у Мар'інай Горцы.

— Пра спартыўнае Пухавіцкае свята я раней асцябана не чуў, — кажа гасць свята Валеры Шарый, алімпійскі чэмпіён Манрэаля па цяжкай атлетыцы. — Добра, што для маленькага горада зроблі ўсё нармальна — сціпла і вясела. Пажадаць застаецца толькі адно: каб справа тут сапраўды жыла, а была не для птушчаркі. Умовы для гэтага стварылі.

Тарас ШЧЫРЫ. Мар'іна Горка.

ВОСЕМ АХВЯР АГНЮ ЗА ДЗЕНЬ

Страшная трагедыя ў Асіповічах: на пажары загінулі жанчына і трыя малыя дзядзюля.

Уначы з 20 на 21 мая да дома на вуліцы Гогаля ў раённым цэнтры выклікаў выратавальніку МНС выпадковы відавочка. Аднак будынак ужо гарэў унутры: на ложках знайшлі целы двух хлопчыкаў і дзядзючкі. Ім было 7, 5 і 3 гады. Верагодна, што малія нават не паспелі прагнуцца. Іх маці таксама загінула. Паводле паведамлення Магілёўскага абласнога ўпраўлення МНС, свечасова эвакуіравацца з дома, які гарэў, паспелі 82-гадовы гаспадар, а таксама 16-гадовы брат памерлай жанчыны. Прычыны трагедыі ўстановаць спецыялісты.

Ад відавочкаў таксама стала вядома пра пажар у доме пад дахам ў вёсцы Лягезы Валожынскага раёна. Пажарныя прыбылі на месца апэратыўна, аднак было ўжо позна: драўлянае жыллё гарэла адкрытым полымем. На пажары таксама загінулі чацвёрка гаспадыня-пенсіянерка, яе сужыцель, знаёмка гаспадыні, што была ў водку па даглядаць дзіцяці, і яе сын 2010 года нараджэння. Прычыны пажару высвятляюцца.

Сяргей РАСОЛКА, Алена КАЗЛОВА.

ПАКАРАЛА САМА

У Віцебску 26-гадовая дзядзючына абліла бензінам і падпаліла сужыцельку бацькі. Апошняя цяпер у рэанімацыі.

— Пажар адбыўся а дзвядцят гадзіне вечара ў двухкамернай кватэры на вуліцы Ленінградскай ў аднапавярховым жылым доме. Гаспадар жыў я, 1954 года нараджэння, інвалід другой групы, з-за адсутнасці нагі карыстаецца інваліднай калыскай, знаходзіўся на вуліцы. Да прыезду пажарных суседзі былі выратаваныя яго сужыцелька 1946 года нараджэння. Яна з моцнымі апёкамі ў цяжкім стане была шпіталізавана ў рэанімацыю Віцебскай абласной клінічнай бальніцы №1, — расказалі ў Віцебскім абласным упраўленні па надзвычайных сітуацыях. — Высветлілася, што паміж дачкой гаспадары і гэтай жанчынай увесь час узніклі сваркі з-за таго, што апошняя злоўжывала спіртным і спойвала мужчына. На гэты раз яго дачка абліла сужыцельку бацькі бензінам і падпаліла.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«Зорныя» вёскі

ЦІ ЁСЦЬ ЖЫЦЦЁ НА МАРСЕ?

Пакуль наконт гэтага спрачаюцца вучоныя ўсяго свету, карэспандэнт «Звязды» наведвала марсіян і пагуарыла з жыхарамі Юпітэра

Марс і Юпітэр — вёскі ў Дзяржынскім раёне. Адкуль з'явіліся «зорныя» паселішчы, сёння не ўспомняць нават старажылы. Часткова маю цікаўнасць задаволіў старшыня Дзяржынскага сельскага выканаўчага камітэта Канстанцін Немчык.

— На пачатку 20-х гадоў мінулага стагоддзя ўшчэнт згарэла вялікая вёска Кукшэвічы. Людзі, якія пазаваліся даху над галавой, пачалі будаваць у розных месцах непадалёку ад пажарышча. Так і ўзніклі некалькі невялікіх пасёлкаў, — распавёў Канстанцін Раманавіч. — Спачатку яны лічыліся пад нумарамі ад 1 да 8. Назвы пачалі ўзнікаць нядзе ў саракавых гадах: Рабінаўка, Малінаўка, Арэхавіца, Цяпкова. Сярод гэтай флоры нейкім чынам з'явіліся Марс і Юпітэр.

Асвоіць «касімічныя прасторы» мне дапамог старшыня Дзяржынскага райкама прафсаюза работнікаў АПК Іван Лузан. На яго машыне мы і накіраваліся ў гасці да «іншалапанцаў». Мясцовыя пейзажы нічым не нагадваюць марсіянскія: з аднаго боку — раўнінтакое поле, з другога — брэст-Маскоўская шаша, якую ў народзе прызвалі «алімпійскай».

Вёскі ўтульна размясціліся ўздоўж палявой дарогі ўпрытык адна да другой. У Юпітэры налічылі 7, а ў Марсе 6 дамоў. Хоць і назвалі Марс у гонар бога вайны, жывуць тут добразвышчаныя, мірныя людзі. Сябруюць са сваімі суседзямі з Юпітэра, сумесна абмяркоўваюць змяняныя праблемы.

— «Зорны» статус нам не дае нейкіх ільгот ці пераваг, жывём, як і ўсе іншыя людзі, шмат працуем, — гаворыць Паліна Казей. У жанчыны вялікі агарод, дзе пасаджана бульба і шмат якой агародніны. Апрацоўваць участак дапамагаюць дзедзі ўнукі — без такай даваляло б цяжкавата. Паліна Ільвічэна больш за 30 гадоў аддала Мінскаму вагоннарамонтнаму заво-

ду. Па словах жанчыны, пенсію ў Юпітэр дастаўляюць свечасова, а аўтакрама прывозіць прадукты першай неабходнасці: хлеб, малако, крупы, муку. Па іншыя пакупкі мясцовыя насельнікі наведваюцца ў Дзяржынскі Мінск. Транспартныя зносіны дазваляюць гэты рабчы без асаблівых цяжкасцяў — побач чыгуначная станцыя.

У Юпітэры ўсім ахвотным працягвалі тэлефоны. На вясковай вуліцы зроблі асвятленне, але вясной і летам на ім эканоміць — ліхтары выключваюць. «А калі якое ншчасце спасцігне чалавека? «Хуткая» не знойдзе ў цемры патрэбны адрас», — канстатуе мая суседка.

А некай да бабулькі Яні, якая жыве на ўскрайку вёскі, зашлі яндобрыя людзі, забралі апошнія грошы. Злыдню знайшла міліцыя і пакарала. Але з таго часу Паліна Казей пачала больш пільна прыглядвацца да незнаёмцаў. Калі ў чарговы раз да старога завітала незнамыя гасці, яны прыбегла следам за імі: маўляў, хто такія? Прад'явіце дакументы! Тыя спалохаліся ды ўціклі. Праўда, цяпер старая пад надзеёвым наглядом дачкі, якая выйшла на пенсію ды перабралася да маці.

Запаветная марва вясцоўцаў — каб газіфікацыя асвоіла «касімічную прастору». У вёсцы засталіся адны 80-гадовыя старыя, цяжка ім набываць паліва, ды і дорага. «Гэта ж я сярод іх «малалетка» — за плячыма 65», — смяецца Паліна Ільвічэна. — Адно спадзяванне, што на Марсе ці Юпітэры «прыязліліца» які бізнэсмен, пабудуе тут дом ды дапаможа падвесьці прыродны газ.

Акрамя таго, выказалі жыхары Марса і Юпітэра пажаданне, каб больш увагі патрэбам «зорных» насельніку надалі мясцовыя ўлады: часцей абкошвалі участкі, што зарастаюць пустазелам, ды падсыпалі вясковыя вуліцы, па якіх вясной ці пасля джджу цяжка прайсці.

...На даху Івана Данільчанкі заўважылі спадарожнікавую антэну. — Дзя зносі з братамі па розуму? — спыталі жартам. — Не без таго, — ахвотна пад-

тавае мужчына. — А калі сур'ёзна, то гэта для мяне акно ў свет.

Іван Маркавіч — ветэран вайны і працы. Партызаніў, пасля вышвалены Беларусі ў 1944-м узятлі на курсы малодшых камандзіраў. Сем гадоў адслужыў ва Усходняй Германіі, вярнуўся на Радзіму. Сорак тры гады адпрацаваў наладчыкам такарных станкоў на Мінскім мотавелазаводзе. У яго ёсць кватэра ў сталіцы, але ён аддае перавагу Юпітэру. Тут, у бацькоўскім доме, на свежым паветры, лягчы дыхаецца. Ды і клопатаў хапае: куры, агарод, парнікі.

Усялякая ягада расце ў дбайніка гаспадары: чырвоныя і чорныя парэчкі, маліны, суніцы, клубніцы. Дзедзі і ўнукі з Мінска наведваюць, дапамагаюць парадкаваць гаспадарку. Аб «зорным» паходжанні Івана Данільчанка ведаюць сябры і знаёмыя. А вась чужыя ўспрымаюць гэта з недаверам: маўляў, перабраў лішку дзядзюка.

— Сапраўды, ніхто не верыць, што мы «іншалапанцаў», — жартуе «марсіянка» Аляксандра Самасейка.

— Аднойчы з мужам ехалі па справах. Спыняе машыну супрацоўнік дарожнай інспекцыі, патрабуе правы. А мы дакументы дома забылі, — згадвае Аляксандра Паўлаўна. — Міліцыянер квікавіца: маўляў, адкуль шлях трымаеце? Мы і адказваем — з Марса. «Вы што, здэкавецца?», — не паверыў ён. Калі ўсё высветлілася, пасмяяўся разам з намі ды і адпусціў з Богам.

Аляксандры Самасейка ўжо за восемдзесят. Калі быў кывы гаспадар, з якім пражылі ў згодзе 55 гадоў, ды здароўе дазваляла, то трымала вялікую гаспадарку, мела ладны надзел зямлі. Цяпер даваляе частку засяць травой, засадзіць кустамі. Дзедзі, якія часта наведваюцца, каб дапамагчы, кілічю да сябе. Але жанчына катэгарычна адмаўляецца.

Сапраўды, куды паляціш з вуліцы, па якіх прыкіпеў усім сэрцам? Ніводзіні «іншалапанцаў» не хоча прадаваць сваю нерухокасць — так моцна трымаюць іх Марс і Юпітэр.

Таяцяна ЛАЗОУСКАЯ

Да пачатку школьных экзаменаў застаецца крыху больш за тыдзень, але для вучняў з вёскі Мётча Барысаўскага раёна адлік іспытаў ужо пачаўся. Экзаменацыйных білетуў на гэты раз не было, і замест строгай камісіі аднакі ставілі самі школьнікі, настайнікі, аднавяскоўцы. Выхаванцы Мётчанскай школы паказвалі ўсё, чаму навучнікі за мінулы год у гэтых традыцыйнай танцавальнай і музычнай культуры, народнага праяічнага мастацтва. Менавіта гэтыя кірункі вызначылі творчае крэда школьнага ўзорнага фальклорнага гурта «Берагіна».

Побач з вятнічымі абылінымі школьнага сада гучалі песні, перанятыя ад бабуль, віхуры пачыналі, спявалі дудачкі. Ад пачатку доўга да старшакласнікаў — усе выступоўцы былі апрануты ў святочныя строі, пашытыя згодна з мясцовымі традыцыямі, аздабленыя рукамі дзядзюля, бацькоў, настайніку. Карагоды і гуль-

МІРАВЯЯ

Міхаіл Іванавіч — былы вайсковец, палкоўнік у адстаўцы — любіў з вудачкай пасядзець на беразе рэчкі, з кошкым пацягачца па лесе. Праўда, збіраў тады ўсё, што трапляла на вочы... А вось трапляла яму — найчасцей і на жаль — розная драбна: сыраежкі, лісічкі...

Але ж гэта — зусім нядоўга, бо вярта было яму з тымі, выкладзенымі наверх вялікімі грыбамі, прыйсці да чыгункі... — радасць тут жа пераастала ў зайздрасць: у кашах у іншых мужыкоў, жанчын (збольшага ўжо знаёмых між сабой) было не тое, што ў яго...

Адзін найбольш вылучаўся — Пятровіч. Што ні «райс» у яго, то вялізны кошы і ладная сумка...

Не раз, назіраючы ён спрабаваў хадзіць за Пятровічам, не раз бы жартам прасіўся ў напарнікі. Але ж той усё на смехі спускаў. Па-першае, казаў, прозвішча ў яго Белы, па-другое, нох на баравікі, як у той службовай аўчаркі на наркотыкі, а па-трэцяе, калі нехта хоча кампанію яму саставіць, то, калі ласка, забароны ніякай. Толькі не гукаць: я, маўляў, сабакі ў лесе цяно. І не губляцца.

Прымаў былы вайсковец гэтыя ўмовы, спрабаваў прыстроіцца побач, але ж толку: праз дзесціх-дваццаць хвілін той кампаньён... знікаў: нібы скрозь зямлю правальваўся...

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

У СТАЛІЦЫ ЗНОЎ «ЗАБУКЕЦЛА»

Сапраўды, падобнымі фестывалямі і кірмашамі цяпер нікога не здзівіш: яны сталі ледзь не абавязковымі на ўсіх масавых мерапрыемствах (ад сціпных вясковых да абласных і рэспубліканскіх) і праводзяцца кожныя выхадныя з вясны па восень. Але «Вясновы букет» — гэта ўжо нацыянальны культурны брэнд. І каб адчуць водар гэтага суквецця, не абавязкова быць спецыялістам у галіне культуры. Трыццаць мінчан паспелі наведаць адуноўныя куточак старажытнага парку ў мінулы суботні дзень, хоць шырокай рэкламы пра фестываль і не было.

— Тут няма прынцыпу, каб паболей прадаць, хоць імпрэза і называецца фестывалем-кірмашом, — дзельціца ўражанымі майстар па пляценні з лазы з Віцебска Алена Асінская. — Проста гэта наша свята, наш дзень. Нам трэба сустракацца, бачыць, хто чым жыве, дзельціца сваім вопытам.

Старшыню Саюза майстроў, доктара мастацтвазнаўства Яўгена Сахуту здзівіць чым-небудзь ужо практычна немагчыма. Але гэта толькі здаецца. Нават Яўген Міхайлавіч, як старшыня журы і вядучы спецыяліст у галіне народнай культуры, таксама трапляе ў складанае становішча, выбіраючы найлепшага з лепшых майстроў, унікальных, непаўторных. А іх шмат і, да таго ж, няма межаў фантазіі, майстэрству і дасканаласці. Хоць творы, прывезеныя майстрамі, і выкананы ў народных традыцыях. І рэзба па дрэве, і саломяляцтва, ткацтва і вышыўка, лозапляценне і выраб мэблі, кавальства, бондарства, ганчарства...

Народная культура адвечная і невычэрпная. Калі яе любіць і захоўваць. «Вясновы букет» якраз і абуджае самую глыбінную пануцці да сваіх родных вытокаў.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вольга ХАМІЦЭВІЧ з в. Доўгае Салігорскага раёна тча паясы.

СЁННЯ

Table with weather forecast for the month of May, including sunrise and sunset times for various cities like Minsk, Vitebsk, and Gomel.

Фота Марыны БЕЛІНСКАЯ

Менавіта там у чаканні дызеля Міхаіл Іванавіч некач — змаўчаў — «завёўся»: спытаў у Пятровіча, колькі ён знайшоў баравікоў.

— Я іх дома лічу, з жонкай, — ухліпсе ад адказу грыбнік. — Учора — 372 болю. Сёння, мяркую, не менш.

— Не веру! — не вытрымаў палкоўнік. — Баравікі ж у цябе, мусіць, толькі зверху ляжаць, для форсу?... А нікэй, нябось, як і ў нас, — таксама сыраежкі... Давай у заклад... Калі і знізу беляя, я іду ў краму па пляшку, калі не...

Пятровіч тут жа пярэчыў яму: — Я тады дзве выстаўляю! Кажы так і тут жа, на лужку, у прысутнасці ўсёй кампаніі выкладае свае грыбы. «Грамадскасць» усьлях лічыць: дваццаць штук, трыццаць... Потым — дзвесце, трыста... І нарэшце — 366! Не больш, ні менш! Так што пасаромленаму палкоўніку анічога не заставаўся, як пакорліва бегчы ў краму.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Проміяныя абяцаў вельмі салідныя, і хлопец з усіх сіл стараўся. Аднак жа — і першы раз, і другі, і трэці з гэтай «разведкі» вяртаўся ні з чым, бо нават ад нябачнага «хваста» ўдачлівы грыбнік лёгка адрываўся...

Пашчасліла дзевяцікласніка (ды яшчэ і я!) толькі на чацвёрты раз. Ён не проста ўбачыў, а нават на мабільнік зняў цэлае «кіно». Вось Пятровіч крадком, азіраючыся, выходзіць з лесу, васьць шыбуе да... буднінны з шылдай «Грыбаварны пункт» (дзе, як потым высветлілася, працаваў яго брат). А вось — хвалюючыя мінуты адбору «крамяных і прыгожых» баравікоў, напачатку тары...

Усё гэта, прычым з належнай «помпаю» (бо выкрыў жа хлусал!), палкоўнік паказваў іншым грыбнікам.

Як на тое зрагаваў сам хлус? Ды як і належыць: паглядзеў, пасмяяўся, потым згань у тую ж вясковую краму і прынес дзве бутэлькі гарэлкі.

Але ж гэта не азначала змірыцца! «Пад градусам» ці без, але ж распрацаваў ён цэлую стратэгічную аперацыю: каб дакапацца да грыбных сакрэтаў шчаслічыха, ён даручыў сваіму 16-гадоваму ўнуку неўпрыкмет пасачыць за Пятровічам — запомніць яго грыбныя мясціны.

Распілі яе, міравую, усёй кампаніяй на тым самым лужку.

Уладзімір ОЗЕРАЎ, г. Гомель.

САКРЭТ УРАДЖАЮ

Кажуць, калі Бог ствараў чарапаху, то вельмі моцна з яе паздэкаваўся.

З Колі, земляка майго, відаць, таксама, бо рос той акурат такой жа марудай. Да таго ж — страшэнна шапелявы. І, відаць, бадзёўся няведома дзе, калі розум паміж дзецьмі дзялілі: аднагодкі яго ўжо чубы начэсвалі ды да дзевак заляцаліся, а ён з вясковай драбноты яшчэ ў «вайнушку» гуляў.

Аднак школу і ПТВ усё ж некач агораў — правы трактарыста займаў і нават трактар атрымаў. Прычым не нейкі там Т-40 ці МТЗ-50, а ДТ-74! З культыватарам... Катаў нас, здаралася... А вось ідэю зрабіць з трактара танк — не падтрымаў. Скажаў, што розным глумствам займацца яму часу няма: «Глэсі залябляць тебе!»

Менавіта іх (а заадно — барышні...) Коля і зарабляў — мала таго, што ў працоўны час, дык яшчэ і ў волны...

Васкоўцы пра гэта ведалі, цётка мая, зразумела ж, таксама. І, як на тое ліха, надумалася яна загончык зямлі на загуменках падняць — бульбы пасадзіць на новым. Паішла да Колі, папрасіла, каб з культыватарам па ўчастку прайшоўся.

І ён не адмовіў ёй, не! Але ж і не прыхаў: нешта яму не выпадала ўсё, больш за тыдзень (у май!) жанчыну «карміў» то «заўтлямі», то «паслязаўтлямі».

Зорыдзела бабуні. Махнула рукой на таго памочніка, зрабіла ўсё без яго — гэта значыць, пасадзіла тую бульбачку. Нават больш за тое — пачала ўжо дзядзьку кантаваць, што пабаранаваць пара... А тут — Коля: у кухню да іх забягае і з парога:

— Цётка, я ўсё злябіў... Я зякульціваўся... Старой зняўку аж надобна стала. Шчасце, казала, што палена ў руках не было... Але ж і без яго некач выгнала «работніка» з хаты і — што заставалася — выкляла, на ўсю акругу...

Але ж, як потым высветлілася, саграшыла: не было за што пракліцца, бо ўра-

дзіла тая бульбачка проста на славу! Таму ўвосень, выкапаўшы яе, цётка занесла-такі трактарысту яшчэ вясной паабяцаны магарыч.

Не застаўся ў даўгу і дзядзька: таксама паўлітроўку паставіў, паколькі ні ўлетку, ні ўвосень з пустазеллем ніякіх клопатаў не меў.

А. Ліпень, Іўеўскі раён.

ЧАРЫ — НЕ ЧАРЫ

Праўду кажучь: чалавек мяркуе, а Бог размяркуе. Я вось нарадзілася ў глыбіні, на хутары, а жыць у самым ценры вёскі. Пад бокам — ды што там! — можа сказаць, за плотам у мяне і школа, і клуб, і крама, і пошта, і аўтобусны прыпытак... Зручна! Яшчэ і тым, што хоць-нехаць, а ўсё чыстакі ведаеш: хто што купіў, хто ад каго паехаў, хто з кім гуляў пасля рэпетыцыі, чыё дзіця доўжы дадому панесла, а чыё з кім пабілася...

Але ж мінулы ў гэтым суседстве ёсць таксама. Якія?

Аднаго разу, летам, прыходжу я з лесу, з грыбоў, бачу: на ганку нейкая туплі старая — жаночыя, новыя, на абцасах... Думаю: хто ж гэта да нас у гошці прыйшоў і так загадзя разуўся?... Зайшла ў дом — анічога там. Адраза да мужыка з пытаннем: хто быў і чаму потым босым пайшоў? Той, бедны, аж бацька стаў, што нічога не ведае! Але ж адкуль тады гэтая пара абутку?

Каб галаву не ламаць, укінула яе ў сумку, пайшла да сваіх сябровак-прыяцелек. У адной пытаюся: «Можы, ты мне прынесла — хачела прадаць?» «Не», — кажа. Тады да другой... Таксама «не». Усіх абыхла, вынік — нульня, як цяпер кажучь: нічыны абутак. Прынесла дамоў, стаўлю на ганак, дзе ўзяла.

І тут мяне як током ударыла: «Дык гэта ж, мусіць, чары!». Сын у мяне хадзіў з адной дзядзькавай нешта ў іх не складала — стаў сустракацца з іншай. Вельмі харошае дзяду! Вяселле ў іх хутка... Дык вось дзе, думаю, сабека закланы: не іначай я тая ранейшая (ці, можа, маці яе?), нашкодзіць захацела, разлучыць маладых, нейкай бяды начарвае. То не будзе ж гэтага!

А. Ліпень, Іўеўскі раён.

У НАСТУПНЫМ НУМАРЫ

Што робіцца для таго, каб было менш кіламетровых чаргаў грузавых і легкавых аўтамабіляў на мяжы то з Польшчай, то з Літвой? Наколькі рэальна ў перспектыве ў межах Мытнага саюза ўкараніць электроннае дэклараванне тавараў і транспартных сродкаў? На гэтыя і іншыя пытанні карэспандэнт «Звязды» адказваў намеснік старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта Рэспублікі Беларусь Сяргей Барысюк.

Было сказана

Валянцін Таўлай (1914—1947), паэт: «Шчасця большага няма ў зярняці, як на ніве роднай прарастаці».

УСМІХНЕМСЯ

Народная мудрасць. Калі ў руках вайшай жонкі качалка, гэта яшчэ не азначае, што будучы пельмешкі.

— Дзеці, каму на Русі жыць добра? — Каму добра, той ужо ў Англіі.

Мужчына ў пошuku шкарпэтак падобны на грыбніка: «Дзе шукаць? Як выглядаюць? Якія можна браць?»

— Купіць цешчы пучэўку ў Іспанію. — У якой кампаніі? — Дык яны ж аферысты! Прывязуць у аэрапорт у Мадрыдзе і кінуць! — Я ведаю.

ЯК ПРЫГАТАВАЦЬ БЛІНІ (паскораны курс)